

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЧЕРКАСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ ГУМАНІТАРНИХ ТЕХНОЛОГІЙ

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
до організації і проведення педагогічної практики студентів
другого (магістерського) рівня спеціальності В2 Дизайн
освітньої програми «Дизайн і візуальна культура»

УДК 7.012(07)
М 54

*Затверджено на засіданні кафедри дизайну,
протокол № 5 від 03.12.2025
та методичною комісією ФГТ,
протокол № 5 від 05.12.2025*

Упорядник **Романенко Наталія Григорівна**, доктор технічних наук,
професор

Рецензент **Яковець Інна Олександрівна**, доктор мистецтвознавства,
професор, завідувач кафедри дизайну Черкаського державного технологічного
університету

М54

Методичні рекомендації до організації і проведення педагогічної
практики студентів другого (магістерського) рівня освіти галузі
знань В «Культура, мистецтво та гуманітарні науки» спеціальності
В2 «Дизайн» освітньої програми «Дизайн і візуальна культура»
[Електронний ресурс] / [упоряд. Н. Г. Романенко] ; М-во освіти і
науки України, рекомєнд. до друку Вченою радою факультету
гуманітарних технологій Черкаського державного технологічного
університету. – Черкаси : Черкас. держ. технол. ун-т, 2025. – 74 с.

Видання узагальнює основні положення щодо організації і проведення педагогічної
практики студентів другого (магістерського) рівня освіти галузі знань В «Культура,
мистецтво та гуманітарні науки» спеціальності В2 «Дизайн» освітньої програми «Дизайн і
візуальна культура», визначає мету, зміст, порядок організації і проведення педагогічної
практики, регламентує вимоги до підбиття підсумків практичної підготовки та
компетентностей, яких студенти набувають під час проходження педагогічної практики,
окреслює вимоги до написання звіту з практики та його захисту.

УДК 7.012(07)

Навчальне видання

**МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
ДО ОРГАНІЗАЦІЇ І ПРОВЕДЕННЯ ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ
СТУДЕНТІВ ДРУГОГО (МАГІСТЕРСЬКОГО) РІВНЯ ОСВІТИ ГАЛУЗІ ЗНАНЬ
В «КУЛЬТУРА, МИСТЕЦТВО ТА ГУМАНІТАРНІ НАУКИ»
СПЕЦІАЛЬНОСТІ В2 «ДИЗАЙН»,
ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ
«ДИЗАЙН І ВІЗУАЛЬНА
КУЛЬТУРА»**

ЗМІСТ

ВСТУП.....	4
ОБҐРУНТУВАННЯ ДОЦІЛЬНОСТІ ПРОХОДЖЕННЯ ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ.....	5
<i>Нормативний зміст компетенцій, яких має набути студент за навчальним контентом «Педагогічна практика».....</i>	5
<i>Мета і завдання практики.....</i>	6
<i>Організація та керівництво практикою.....</i>	8
<i>Нормативні документи забезпечення освітньої діяльності закладу за відповідною спеціальністю</i>	9
ПЕДАГОГІЧНА ПРАКТИКА ТА ЇЇ ЗМІСТ.....	14
<i>Бази педагогічної практики</i>	14
<i>Зміст практики.....</i>	15
<i>Розподіл робочого часу студента.....</i>	16
<i>Зміст та рекомендації до його написання.....</i>	16
<i>Загальні вимоги до написання звіту.....</i>	17
ЗРАЗОК НАПИСАННЯ ЗВІТУ З ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ.....	19
<i>Титульна сторінка.....</i>	19
<i>Індивідуальне завдання.....</i>	20
<i>Зміст.....</i>	21
<i>Вступ.....</i>	19
<i>Структура дизайн-освітнянського простору.....</i>	22
<i>Педагогічна практика.....</i>	28
<i>Висновки.....</i>	60
<i>Список використаних джерел.....</i>	61
<i>Додатки.....</i>	63
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ І РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	64
ДОДАТКИ	40
<i>Додаток А. Форма написання договору.....</i>	40
<i>Додаток Б. Форма направлення на практику групи студентів.....</i>	42
<i>Додаток В. Форма направлення для однієї особи.....</i>	43
<i>Додаток Д. Зразок написання щоденника. Формат А5.....</i>	44
<i>Додаток Е. Вимоги до бібліографічних посилань.....</i>	48
.	

ВСТУП

Згідно Стандарту вищої освіти спеціальності Дизайн для другого (магістерського) рівня освіти (далі Стандарт), магістр має володіти здатністю обирати оптимальні методи викладання матеріалу студентській аудиторії в межах фахових компетентностей; вміти програмувати, організовувати та здійснювати навчально-методичне забезпечення фахових дисциплін, на базі чого має право займати первинні викладацькі посади вищого навчального закладу [1]. Вищенаведені вимоги щодо набуття студентом магістратури відповідного педагогічного вміння обґрунтовують необхідність надання здобувачам вищої освіти теоретичних знань і практичних навиків з педагогіки дизайн-освітнього простору.

Теоретичну компоненту досягання задекларованої вище мети освітня програма підготовки фахівців другого (магістерського) освітнього рівня «Дизайн і візуальна культура» в Черкаському державному технологічному університеті (ЧДТУ) узагальнюють дві обов'язкові навчальні дисципліни з циклу професійної підготовки: «Методологічні основи дизайн-освіти», що викладається у другому семестрі, практичну компоненту – педагогічна практика. Педагогічна практика студентів магістратури спеціальності В2 «Дизайн» є обов'язковою компонентною, вимагаючи необхідного навчально-методичного забезпечення.

Видання «Методичні рекомендації до організації і проведення педагогічної практики студентів другого (магістерського) рівня освіти спеціальності В2 «Дизайн» узагальнює основні положення щодо організації і проведення педагогічної практики студентів денної та заочної форм навчання освітньої програми «Дизайн і візуальна культура»; визначає мету, зміст, порядок організації і проведення практики, регламентує вимоги до підбиття підсумків практичної підготовки та компетентностей, яких студенти набувають під час проходження педагогічної практики, окреслює вимоги до написання звіту з практики та його захисту.

Сферою педагогічної практики дизайн-освітня вищої школи є формування творчої особистості з високим рівнем творчої культури на базі педагогічного дизайну. В основу педагогічного дизайну підготовки викладачів-дизайнерів спеціальності В2 (022) Дизайн, освітньої програми «Дизайн і візуальна культура» на рівні магістрів покладено виявлення здатності творчо підходити до вирішення психолого-педагогічних проблем формування творчої особистості студентів молодших курсів. Для цього здійснюється пошук ефективних, раціональних і комфортних способів, методів і систем навчання, узагальнених педагогічним дизайном [2].

Процес проведення практичної підготовки регламентовано «Положенням про організацію практичної підготовки здобувачів вищої освіти в ЧДТУ», затвердженим Вченою радою ЧДТУ із змінами та доповненнями, протокол № 9 від 20 березня 2023 року [3].

ОБГРУНТУВАННЯ ДОЦІЛЬНОСТІ ПРОХОДЖЕННЯ ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ

Майбутній магістр з дизайну завдяки проходженню педагогічної практики набуває знань, умінь і навичок здійснювати освітню діяльність з підготовки фахівців з дизайну вищої освіти першого освітнього рівня – бакалаврів, молодших бакалаврів з питань набуття необхідних навичок і умінь в організації викладацької діяльності, вміння і здатності творчо підходити до вирішення психолого-педагогічних проблем формування творчої особистості. В результаті проходження педагогічної практики студент магістратури повинен знати: методику проведення лекційного заняття; методи організації дизайн-освітнього процесу відповідно до особливостей учбового завдання; методи використання сучасних засобів дизайн-проектування; повинен уміти: проводити аналіз поетапного виконання практичних творчих завдань і оцінювати знання студентів відповідно до національної шкали ECTS в Черкаському державному технологічному університеті.

Нормативний зміст компетенцій, яких має набути студент за навчальним контентом «Педагогічна практика»

Згідно Стандарту вищої освіти магістерського рівня та Національного класифікатора України «Класифікатор професій» ДК 003:2010 магістр з дизайну може займати наступні первинні посади: 2310.2 – Викладач вищого навчального закладу. Асистент; 2320 – Викладач професійно-технічного навчального закладу, вчитель середнього навчально-виховного закладу [4], які вимагають набуття загальних і фахових компетенцій, навичок і знань, узагальнених Стандартом [1].

Загальні компетенції (ЗК):

ЗК1. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК2. Вміння виявляти, ставити та розв'язувати проблеми.

ЗК6. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.

Фахові компетенції (ФК):

ФК1. Здатність здійснювати концептуальне проектування об'єктів дизайну з урахуванням функціональних, технічних, технологічних, екологічних та естетичних вимог (за спеціалізацією).

ФК2. Здатність проведення проектного аналізу усіх впливових чинників і складових проектування та формування авторської концепції проекту.

ФК3. Здатність розуміти і використовувати причинно-наслідкові зв'язки у розвитку дизайну та сучасних видів мистецтв.

ФК5. Володіння теоретичними і методичними засадами навчання та інтегрованими підходами до фахової підготовки дизайнерів; планування власної науково-педагогічної діяльності.

Програмні результати навчання (ПР):

ПР1. Генерувати ідеї для вироблення креативних дизайн-пропозицій, вибудовувати якісну та розгалужену систему комунікацій, застосовувати основні концепції візуальної комунікації у мистецькій та культурній сферах.

ПР3. Обирати певну модель поведінки при спілкуванні з представниками інших професійних груп різного рівня.

ПР5. Розробляти, формувати та контролювати основні етапи виконання проекту.

ПР7. Критично осмислювати теорії, принципи, методи та поняття з різних предметних галузей для розв'язання завдань і проблем у галузі дизайну

РН10. Критично опрацьовувати художньо-проектний доробок українських і зарубіжних фахівців, застосовувати сучасні методики та технології наукового аналізу для формування авторської концепції, пошуку українського національного стилю.

ПР13. Обирати оптимальні методи викладання матеріалу студентській аудиторії в межах фахових компетентностей; вміти програмувати, організовувати та здійснювати навчально-методичне забезпечення фахових дисциплін.

Мета і завдання практики

Педагогічна практика є необхідним етапом навчання студентів магістратури на здобуття освітньо-професійного рівня «Магістр» освітньої програми «Дизайн і візуальна культура». Згідно Положення про навчально-методичне забезпечення навчальної дисципліни в ЧДТУ, зміст педагогічної практики узагальнено робочою програмою [5].

Мета педагогічної практики – надання студентам магістратури знань і практичного вміння самостійно здійснювати професійну діяльність у сфері дизайн-освіти; розширення кругозору студентів з питань педагогіки та розвиток їх практичних здібностей встановлювати зв'язок між мовою образів і словом, виявляти та підтримувати творчі задатки особистостей при викладанні дисциплін мистецького спрямування. Педагогічна практика передбачає засвоєння студентом магістратури навчально-методичних принципів проведення лекційних, семінарських і практичних творчих занять студентам першого освітнього рівня спеціальності В2 Дизайн.

Основні завдання педагогічної практики, орієнтовані на отримання нових знань, навичок і умінь, що необхідні дизайнеру як викладачеві вищої школи, наступні:

- формувати зміст лекції за відповідною темою та складати конспект лекції;
- застосовувати на лекційних заняттях методи сценарного моделювання; для концентрації уваги студентів на різних прикладах і розділах – методи екстраполяції.
- формулювати завдання для засвоєння теоретичного курсу;
- користуватися навчально-методичною документацією;
- складати завдань до практичних творчих робіт;
- коригувати запропоновані студентом концепції проектування;
- проводити нагляд за виконанням основних етапів дизайн-процесу;

- застосовувати педагогічні прийоми для стимулювання творчої ініціативи студентів у процесі навчально-творчої діяльності.

Результатом проходження педагогічної практики студентами магістратури мають бути наступні знання щодо:

- володіння культурою поведінки та методикою проведення занять;
- застосовування засобів педагогічного дизайну для керування навчально-пізнавальною діяльністю студентів;
- знання основних категорій проектної діяльності та методами використання сучасних засобів дизайн-проектування;
- володіння методикою збору і аналізу аналогів за відповідною темою дизайн-проектування;
- володіння критеріями оцінки знань студентів за шкалою національною шкалою ECTS та ЧДТУ.

В результаті проходження педагогічної практики студенти магістратури мають вміти:

- проводити заняття, ефективність яких мають узагальнювати сучасні методи педагогічного дизайну та технічного супроводження;
- володіти здатністю встановлювати зв'язок між мовою образів і словом,
- формувати завдання щодо активізації проектно-образного мислення студентів до відповідної теми;
- готувати навчально-методичні матеріали до проведення лекційних та практичних творчих занять;
- проводити аналіз виконання пошукових ескізів за відповідною темою;
- ініціювати активність та енергійність студентів до сприйняття змісту лекційного матеріалу;
- інтуїтивно передбачати і висувати оригінальні підходи та засоби проведення занять;
- оцінювати знання студента, здійснюючи проміжний контроль, залік, екзамен.
- проводити самоаналіз результатів навчання;

Навички, яких має набути студент в результаті проходження педагогічної практики, наступні:

- проводити лекційні заняття у відповідності до робочої програми навчального контенту і поставленої мети;
- імпровізувати, за необхідністю, при проведенні занять й перемикаючи увагу студентів на різні приклади при розгляді відповідної теми;
- спрямовувати дизайн-освітній процес відповідно завданню та типу дизайн-розробки під час проведення практичних творчих завдань;
- проводити самоаналіз результатів навчання;
- працювати з навчально-методичною документацією освітньої діяльності підготовки фахівців спеціальності Дизайн освітньо-професійних програм «Дизайн середовища», «Промисловий дизайн», «Дизайн-графіка та анімація», «Дизайн та 3D-моделювання»;

Організація та керівництво практикою

Загальну організацію практики та контроль за її проведенням в ЧДТУ здійснює навчально-методичний відділ. Відповідальність за організацію, проведення, контроль і підведення підсумків практичної підготовки студентів магістратури покладається на декана факультету, завідувача кафедри дизайну. Навчально-методичне керівництво і виконання програми практики забезпечує керівник практики.

Проведення практики оформлюється наказом по університету, де вказується місце проходження практики кожного студента, терміни та керівник. Місцем проходження практики студентів магістратури спеціальності «Дизайн» є дизайн-освітня простір ЧДТУ або споріднені кафедри закладів вищої освіти України на договірній основі. Студенти можуть самостійно обирати базу практики за умови узгодження цього питання з кафедрою дизайну і оформлення договору. Тривалість дії договорів узгоджується договірними сторонами і може визначатися як на період конкретного виду практики, так і на кілька років. Зразок договору наведено в Додатку А цих Методичних рекомендацій.

У випадку, коли підготовка магістра з дизайну здійснюється університетом на замовлення навчального закладу, базу практики може забезпечувати цей заклад, враховуючи усі вимоги програми практики і ці Методичні рекомендації.

Документальне супроводження практики. Кожний практикант має отримати наведений нижче перелік документів, що супроводжують педагогічну практику студентів магістратури:

1. Направлення на практику.
2. Щоденник з практики.
3. Індивідуальне завдання.

Направлення на практику може бути як для групи студентів, так і для однієї особи (Додаток Б). У направленні міститься конкретне звернення до керівника закладу установи (прізвище, ініціали, посада), зазначається місце проходження практики згідно з Договором, наводяться реквізити Договору з ЧДТУ, назва практики, строки проведення, посада, прізвище та ім'я керівника практики від ЧДТУ, прізвища, імена та по батькові студентів магістратури, група (або одна особа), яка направляється до відповідної установи або закладу.

Направлення має бути підписане керівником практики і деканом факультету й затверджене печаткою факультету.

Студенти, які проходять педагогічну практику на базі ЧДТУ, направлень на практику не отримують.

Щоденник з практики є обов'язковим індивідуальним документом студента-практиканта, що підтверджує виконання програми, а також є джерелом інформації для складання звіту. Форму написання щоденника наведено в Додатку В. Щоденник складається з таких розділів:

- титульна сторінка, яку заповнює студент, сторінка прибуття на практику та її закінчення – заповнює і підписує керівник від закладу (підприємства), закріплюючи печаткою установи (закладу);

- календарний графік проходження практики, який заповнює студент, підписує керівник з практики від ЧДТУ і керівник з місця проходження практики;

- робочі записи студента під час практики, які обов'язково мають містити мету проходження практики, та записи окремих епізодів індивідуального завдання, важливих для подальшої самостійної роботи;

- відгук керівника за місцем проходження практики щодо підготовленості здобувача вищої освіти до професійної діяльності як педагога і оцінку роботи студента на практиці за 100-бальною системою;

- відгук осіб, які перевіряли проходження практики, за наявності перевірки;

- висновок керівника практики від ЧДТУ про проходження практики, який є обов'язковою складовою і містить короткий аналіз програми її виконання студентом, усереднену залікову оцінку за звіт від керівника практики за місцем проходження та захист отриманих на практиці результатів.

Висновок керівника і залікову оцінку з практики в щоденнику затверджує завідувач кафедри. Щоденник разом із звітом подається для здійснення процедури захисту за результатами практики.

Індивідуальне завдання студентів магістратури на проходження педагогічної практики формується на основі принципу зворотного зв'язку щодо закріплення і розширення одержаних під час проходження педагогічної практики навиків на заняттях при засвоєнні навчального контенту «Методологічні основи дизайн-освіти».

Нормативні документи забезпечення освітньої діяльності закладу за відповідною спеціальністю

Як було зазначено в попередньому підрозділі, сукупність вимог до змісту та результатів освітньої діяльності закладу освіти за кожним рівнем вищої освіти і в межах кожної спеціальності визначають стандарти вищої освіти, зокрема, Стандарт вищої освіти підготовки дизайнерів першого, бакалаврського рівня [6]. Зміст навчання здобувачів вищої освіти визначається освітньою програмою, структурно-логічною схемою підготовки, навчальним планом, робочим навчальним планом, робочими програмами навчальних дисциплін та іншими нормативними документами закладу, зміст яких відображається у відповідних підручниках, навчальних посібниках, навчально-методичних матеріалах, дидактичних засобах.

Освітньо-професійна програма підготовки фахівця першого рівня освіти спеціальності Дизайн. Освітня програма (освітньо-професійна, освітньо-наукова чи освітньо-творча) – система освітніх компонентів на відповідному рівні вищої освіти в межах спеціальності, що визначає вимоги до рівня освіти осіб, які можуть розпочати навчання за цією програмою, перелік навчальних

дисциплін і логічну послідовність їх вивчення, кількість кредитів ЄКТС, необхідних для виконання цієї програми, а також очікувані результати навчання - компетентності, якими повинен оволодіти здобувач відповідного ступеня вищої освіти.

Метою кожної освітньої програми є підготовка фахівців, які мають володіти знаннями, уміннями та навичками за сучасним вектором відповідної галузі, зокрема і дизайну, й здатні до креативного мислення, інноваційних рішень та професійного розвитку в умовах сучасного ринку праці.

З 2025 року вступу в ЧДТУ за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти готують фахівців за п'ятьма освітніми програмами: Дизайн інтер'єру, екстер'єру і ландшафту, Дизайн та 3D-моделювання, Дизайн-графіка та анімація, Графічний дизайн, Дизайн-одягу та стилю [7], які трансформувалися з освітніх програм: Промисловий дизайн, Дизайн середовища, Графічний дизайн, Дизайн одягу, розроблених і апробованих впродовж 23 років діяльності кафедри дизайну ЧДТУ та згідно до яких завершують свій освітній процес студенти другого, третього та четвертого курсів. Кожна освітня програма охоплює широке коло дисциплін (освітніх компонент), які дозволяють студентам набути теоретичних знань, практичних навичок і компетентності, необхідної для успішної професійної діяльності.

Освітню програму розробляє робоча група науково-педагогічних працівників відповідної кафедри, яка затверджується вченою радою ЧДТУ. Склад робочої групи обговорюються та ухвалюється на засіданні випускової кафедри, призначається гарант програми.

Обсяг освітньої програми підготовки бакалавра на прикладі ОП «Промисловий дизайн» на базі повної загальної середньої освіти становить 240 кредитів ЄКТС (один кредит дорівнює 30 годинам), з яких обов'язкові компоненти програми – 180 кредитів ЄКТС (75 % від загального обсягу програми), вибіркові компоненти – 60 кредитів ЄКТС (25% від загального обсягу програми) [8]. Згідно переліку компонент освітньої програми розробляється більш структурований документ — Навчальний план, де визначається обсяг кожної навчальної дисципліни у кредитах ECTS, здійснюється їх розподіл за семестрами, видами аудиторного навантаження та формами контролю. Навчальний план є основою для організації освітнього процесу в ЧДТУ та включає обов'язкові і вибіркові компоненти [9]. На прикладі навчального плану підготовки бакалаврів спеціальності Дизайн за освітньо-професійною програмою «Промисловий дизайн» розглянуто структурну його побудову (Іл.1.1, Іл.1.2).

Розроблений кафедрою навчальний план містить відомості про освітній рівень, галузь знань, спеціальність, назву освітньої програми, кваліфікацію, нормативний термін навчання, форму навчання, рік вступу, вимоги до попереднього освітнього рівня. Ця інформація розміщується, зазвичай, на титульній сторінці навчального плану (Іл.1.1).

Розділи обов'язкових та вибіркових навчальних дисциплін, цикли загальної і професійної підготовки, перелік та обсяг часу навчальних дисциплін

у кредитах ECTS, навчальних і виробничих практик, послідовність їх проходження, конкретні форми проведення навчальних занять та їх обсяг, форми контролю, передбачений на самостійну роботу ЗВО, зведений обсяг кредитів ECTS та загальний бюджет часу розміщено на другій основній частині навчального плану (Іл. 1.2). Вибіркова компонента також розподілена на цикл загальної і професійної підготовки. Вибір навчальних дисциплін вільного вибору обох циклів здійснюється з Каталогу, який оновлюється і затверджується рішенням вченої ради ЧДТУ щорічно до початку процедури вибору навчальних дисциплін студентами [10].

"ЗАТВЕРДЖУЮ"
Ректор

Олег ГРИГОР
(підпис)

20

М.П.

Затверджено вченою радою ЧДТУ

Протокол № 20

Голова комісії: 02 Кухарук Ірина Іванівна
(підпис, ім'я, прізвище)

Спеціалізація: 022 Діяльність
(підпис, ім'я, прізвище)

Освітня програма: Промисловий зв'язок
(підпис, ім'я, прізвище)

Форма навчання: дистанція
(підпис, ім'я, прізвище)

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЧЕРКАСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН

підготовки на першому (бакалаврському) рівні вищої освіти

Освітня спеціальність: Бакалавр з дизайну

Строк навчання: 3 роки 10 семестрів
(загальний обсяг)

На основі: зведеного загального середньої освіти
(загальний обсяг)

Рік вступу: 2023

I. ГРАФІК ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ

Семестр	Вересень	Жовтень	Листопад	Грудень	Січень	Лютий	Березень	Квітень	Травень	Червень	Листопад	Грудень	Січень	Лютий	Березень	Квітень	Травень	Червень
I	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18
II	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18
III	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18
IV	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18

Пояснення: 1 - теоретичні заняття, 2 - практичні заняття, 3 - лабораторні роботи, 4 - консультації, 5 - тестування

II. ЗВЕДЕНІ ДАНІ ПРО БЮДЖЕТ ЧАСУ, тижнів

Курс	Теоретичне навчання	Психологія для освіти	Психологія педагогіки	Атестація (в тому числі і підготовка кваліфікаційних робіт)	Консульт.	Всього
I	36	4	6	16	22	
II	36	4	6	16	22	
III	36	4	6	16	22	
IV	36	4	6	16	22	
Результат	144	16	24	64	88	296

III. ПРАКТИЧНА ПІДГОТОВКА

Навчальна дисципліна	Семестр	Тижні
Технологія проектування	2	4
Інтегрований проект	4	4
Проектно-виробничий проект	6	4
Інтегрований проект	8	4

IV. АТЕСТАЦІЯ

Форма атестації	Семестр
Кваліфікаційна робота (диплом)	8

Ілюстрація 1.1. Загально-інформаційна сторінка навчального плану

На основі навчального плану, відповідно до «Положення про порядок формування індивідуального навчального плану здобувача вищої освіти Черкаського державного технологічного університету» розробляються та затверджуються індивідуальні навчальні плани ЗВО, що містять, у тому числі, навчальні дисципліни вільного вибору ЗВО.

Для конкретизації планування навчального процесу на кожний навчальний рік випускова кафедра для кожної групи складає робочий навчальний план, який погоджується з деканом факультету, навчально-методичним відділом і затверджується першим проректором ЧДТУ (Іл. 1.3).

Робочий навчальний план є деталізованим документом, який конкретизує навчальний план на кожен навчальний рік або семестр. Він визначає розклад занять, обсяги годин на лекційні, практичні та лабораторні заняття, форми контролю та атестації.

Код за ОПН	НАЗВА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	РОЗПОДІЛ ЗА СЕМЕСТРАМИ						Кількість кредитів ЄКТС	Обсяг годин	Обсяг годин аудиторних занять				СРС		Розподіл по курсам та семестрам										
		Екзамени	Заліки	кп	кр	Р	Г			Р	всього	лекції	практич. заняття	лаб.роботи	год.	%	1		2		3		4			
																	курс		курс		курс		курс			
																	осм.	осм.	осм.	осм.	осм.	осм.	осм.	осм.		
																	1	2	3	4	5	6	7	8		
тижд.	тижд.	тижд.	тижд.	тижд.	тижд.	тижд.	тижд.																			
1. ОБОВ'ЯЗКОВІ ДИСЦИПЛІНИ																										
1.1 Цикл загальної підготовки																										
ОПН1	Історія та культура України	1						4	120	48	32	16	0	72	60%	3,0										
ОПН2	Українська мова за професійним спрямуванням		2					4	120	54	36	18	0	66	55%		3,0									
ОПН3	Філософія	2						4	120	54	36	18	0	66	55%		3,0									
ОПН4	Іноземна мова за професійним спрямуванням	4	8	1	2	3	5	6	7																	
ОПН5	Фізичне виховання			2	4			12	360	130	0	130	0	230	64%	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0
ОПН6	Безпека життєдіяльності та цивільний захист	3						8	240	136	0	136	0	104	43%	2,0	2,0	2,0	2,0							
Всього								4	120	48	32	16	0	72	60%		3,0									
1.2 Цикл професійної підготовки																										
ОПН1	Вступ до фаху дизайнера предметного середовища	1	2					11	330	136	0	50	86	194	59%	4,0	4,0									
ОПН2	Кольоровиднознавство	1						6	180	64	0	0	64	116	64%	4,0										
ОПН3	Рисунок і скульптура			1				4	120	48	0	0	48	72	60%	3,0										
ОПН4	Основи формування об'єктів дизайну	2		1				10	300	120	34	34	52	180	60%	3,0	4,0									
ОПН5	Скетч-рисунок і живопис	2						6	180	72	0	0	72	108	60%		4,0									
ОПН6	Рисунок і живопис		3					4	120	48	0	0	48	72	60%			3,0								
ОПН7	Основи проєктування		3	4				8	240	120	0	34	86	120	50%			3,0	4,0							
ОПН8	Об'єктне моделювання		3					4	120	48	0	16	32	72	60%			3,0								
ОПН9	Основи методики дизайну		4				4	5	150	72	36	36	0	78	52%				4,0							
ОПН10	Комп'ютерні технології				4			4	120	54	0	36	18	66	55%				3,0							
ОПН11	Дизайн-проєктування		5					5	150	64	0	32	32	86	57%					4,0						
ОПН12	Історія мистецтва і промислового дизайну		5	6				8	240	120	34	86	0	120	50%				3,0	4,0						
ОПН13	Ергономіка						5	4	120	48	32	16	0	72	60%				3,0							
ОПН14	Формування і моделювання						5	4	120	48	32	16	0	72	60%				3,0							
ОПН15	Дизайн-проєктування об'єктів мистецького середовища		5	6				8	240	120	0	34	86	120	50%				3,0	4,0						
ОПН16	Проектування засобів візуальної комунікації		6				6	4	120	54	0	18	36	66	55%					3,0						
ОПН17	Проектування комплексних об'єктів			6				4	120	54	0	0	54	66	55%					3,0						
ОПН18	Презентація творчості мистецтва і дизайну		7				7	5	150	64	0	0	64	86	57%						4,0					
ОПН19	Макетування		7					4	120	48	0	16	32	72	60%						3,0					
ОПН20	Історія дизайну		7					4	120	48	0	16	32	72	60%							3,0				
ОПН21	Дизайн експозицій		8					4	120	48	16	32	0	72	60%								3,0			
ОПН22	Проектування		8					4	120	48	0	0	48	72	60%									4,0		
ОПН23	Технологічна практика							4	120	48	0	12	36	72	60%										4,0	
ОПН24	Біомічна практика			2				4	120					120	100%											
ОПН25	Проектно-виробнича практика			4				4	120					120	100%											
ОПН26	Переддипломна практика				6			4	120					120	100%											
Всього						8		4	120					120	100%											
АТЕСТАЦІЯ																										
А1	Кваліфікаційна робота бакалавра		8					8	240					240	100%											
Всього								8	240					240	100%											
Всього за циклом обов'язкових дисциплін								180	5400					5400	100%											

Таким чином, нормативними документами щодо забезпечення освітньої діяльності закладу за відповідною спеціальністю є освітньо-професійна програма, навчальний план і робочий навчальний план.

ПЕДАГОГІЧНА ПРАКТИКА ТА ЇЇ ЗМІСТ

Педагогічна практика, як було зазначено вище, є обов'язковою складовою навчального процесу підготовки магістрів за освітньою програмою «Дизайн і візуальна культура» спеціальності В2 Дизайн в ЧДТУ, проводиться у 2 семестрі загальним обсягом 120 годин. Формою контролю є захист звіту з практики і представлення на весняному перегляді роботи студента бакалаврського освітнього рівня, консультантом якої був магістрант.

Бази педагогічної практики

Практика проводиться під керівництвом наукового керівника – професора, доцента кафедри дизайну. Студентам пропонується обрати місце проходження педагогічної практики як на теренах України так і за її межами на договірній основі з відповідним закладом освіти, де є кафедри з підготовки фахівців спеціальності Дизайн. В якості бази практики можуть використовуватися навчальні підрозділи ЧДТУ.

Перелік баз проходження педагогічної практики студентами спеціальності «Дизайн» другого рівня, з якими ЧДТУ має відповідні угоди, наведено в таблиці 1.

Таблиця 1 – Перелік баз проходження практики студентами магістратури спеціальності «Дизайн» Черкаського державного технологічного університету

№	Заклад (організація, установа)	Назва угоди	Номер угоди (договору)	Дата початку співпраці
1	Херсонський національний технічний університет	Договір про співпрацю	1-Д	01.02.2021
2	Кременчуцький національний університет імені Михайла Остроградського	Договір про співпрацю	95-Д	02.08.2021
3	Університет Докуз Ейлу, Ізмір, Туреччина (Dokuz Eylul Universitesi, Izmir, Turkiye)	Договір про академічне співробітництво	158-Д	24.11.2021
4	Познанський університет мистецтв Магдалени Абаканович, Польща	Договір про співпрацю в науці та освіті	22-Д	27.05.2022
5	Львівський національний університет природокористування	Договір про співпрацю	34-Д	04.04.2023
6	Волинський національний університет імені Л. Українки	Договір про співпрацю	93У/42-Д	18.04.2023
7	Харківська державна академія дизайну і мистецтв	Договір про співпрацю	02-Д	02.01.2026

Зміна бази педагогічної практики можлива лише з поважних причин і лише до подання проєкту наказу про проходження педагогічної практики. Рішення про можливість зміни бази педагогічної практики приймає завідувач кафедри. Час проведення педагогічної практики встановлюється наказом по

Черкаському державному технологічному університету. До програми педагогічної практики (крім спеціальних питань) можуть входити прослуховування лекцій, участь у вебінарах, виконання індивідуальних завдань з підготовки методичних або дидактичних матеріалів.

Зміст практики

Основна форма проходження педагогічної практики – навчально-педагогічна та наукова діяльність, виконання контрольних завдань. Протягом педагогічної практики студент має набути відповідних теоретичних знань (аналіз і ознайомлення зі спеціальною літературою), емпіричних (педагогічний експеримент, тестування, методи оцінки), виставково-презентаційних (участь у в регіональних, всеукраїнських і міжнародних конференціях, конкурсах, виставках).

Організаційно педагогічна практика базується на виконанні студентами практичних і теоретичних завдань під керівництвом закріпленого на кафедрі викладача. На початку практики студент має отримати направлення на практику, щоденник з практики, індивідуальне завдання, пройти інструктаж з охорони праці, ознайомитися з правилами внутрішнього розпорядку закладу, правилами користування обладнанням і матеріалами тощо.

Магістрант має вивчити цілі, завдання, зміст, форми і напрямки навчально-виховної роботи в навчальному закладі, на базі якого здійснюється проходження практики. Спільно з керівником студент магістратури знайомиться з освітніми програмами зі спеціальності В2 Дизайн в ЧДТУ, існуючими положеннями в ЧДТУ щодо вимог до викладацького складу.

Для проведення занять практикант повинен:

- обрати освітню програму (ОП) підготовки фахівців спеціальності В2 Дизайн першого освітня рівня і ознайомитися з нею;
- запропонувати з ОП навчальні дисципліни, з яких студент хотів би здійснювати освітній процес, і узгодити з керівником від навчального закладу;
- розробити і узгодити з керівником від навчального закладу теми занять;
- розробити перелік питань, що мають бути розглянуті під час лекції і на семінарських заняттях.
- розробити конспект лекції та план практичного творчого заняття за обраною темою;
- підготувати презентацію за темою лекції і перелік контрольних питань;
- узгодити з викладачами, які ведуть вибрані дисципліни, а також з керівником практики, напрацьований матеріал і провести лекцію, семінарське заняття, практичне творче заняття;
- розробити графік консультацій студента щодо виконання ним семестрової роботи;

Наукова діяльність студентів магістратури узагальнена програмними результатами набуття знань згідно освітнього контенту Методологія мистецтвознавчих та візуальних досліджень ОП «Дизайн і візуальна культура».

Педагогічна практика студентів магістратури передбачає їх залучення профорієнтаційній роботі кафедри, суть якої полягає в участі студентів в комплексній системі заходів, спрямованих на спілкування із школярами та наданням допомоги щодо свідомого вибору майбутньої професії згідно їх здібностей.

Проходження педагогічної практики здійснюється відповідно до навчального плану та затвердженої програми практики і завершується складанням звіту про практику та його захистом. Проходження практики студентами-іноземцями здійснюється на загальних засадах відповідно до програми практики та вимог, визначених цими Методичними рекомендаціями.

Форма звіту магістранта з педагогічної практики залежить від напрямку діяльності, а також його індивідуального завдання.

Розподіл робочого часу студента.

Згідно з календарним графіком чотири тижні педагогічної практики студентів магістратури розподілені наступним чином:

Перший тиждень. Програма практики. Знайомство з організацією освітнього процесу в закладі вищої освіти, на базі якого буде проходити педагогічна практика. Нормативно-правова база. Студент має ознайомитися з цілями і завданнями, програмою практики, вимогами до звіту; скласти і погодити першу редакцію індивідуального завдання педагогічної практики.

Другий тиждень. ОПП, навчальний план, робоча програма. Ознайомлення з освітніми програмами підготовки бакалаврів спеціальності дизайн у закладі, на базі якого буде проходити педагогічна практика, навчальними планами. Вибір навчального контенту для здійснення педагогічної діяльності. Затвердження індивідуального завдання.

Третій тиждень. Підготовка до здійснення освітнього процесу. Розробити конспект лекції і презентацію за обраною темою і підготувати питання, що розглядаються під час лекції і мають бути розглянуті для засвоєння на семінарських заняттях. Розробити методику проведення практичного творчого заняття. Визначитися з особою студента, у якого магістрант буде консультантом його семестрової роботи. Підготувати графік консультацій.

Четвертий тиждень. Практичне проведення занять, підготовка звіту. Провести лекцію і визначитися за розкладом із проведенням семінарського заняття на предмет засвоєння лекційного матеріалу. Провести практичне творче заняття. Підготувати першу редакцію звіту з педагогічної практики згідно вимог цих методичних рекомендацій.

Протягом другого семестру студенти беруть участь в профорієнтаційній роботі, конкурсах, конференціях, публікаціях у фахових виданнях.

Звіт та рекомендації до його написання

Звіт з педагогічної практики як документ державного значення, який є необхідною складовою підтвердження другого рівня вищої освіти для отримання диплома магістра, повинен бути оформлений відповідно до державного стандарту України. Таким стандартом є ДСТУ 3008:2015

«Інформація та документація. Звіти у сфері науки і техніки. Структура та правила оформлювання». Звіт зберігається на кафедрі протягом трьох років.

Зміст звіту з практики та орієнтовна кількість сторінок його складових наведені в таблиці 2.

Таблиця 2 – Рекомендований зміст звіту та його обсяг

ЗМІСТ

Розділи звіту та їх назва	Кількість сторінок
Титульна сторінка.....	1
ВСТУП.....	2-3
1. СТРУКТУРА ДИЗАЙН-ОСВІТЯНСЬКОГО ПРОСТОРУ.....	4
1.1. Організація освітнього процесу у закладі вищої освіти.....	2-3
1.2. Стандарт вищої освіти та його роль в якості надання знань...	1-2
1.3. Нормативні документи забезпечення освітньої діяльності закладу за відповідною спеціальністю	4-5
2. НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНА СКЛАДОВА ПРАКТИКИ.....	
2.1. Тема лекції та її зміст.	10-15
2.2. План практичного (семінарського) заняття на предмет засвоєння студентів теми лекції. Засоби контролю знань.	2-3
2.3. Практичне творче заняття. Методи і засоби дизайну	1-3
2.3. Альтернатива. Консультація та експертне оцінювання конкурсних робіт студентів першого освітнього рівня.....	1-3
2.5. Участь у конкурсах, профорієнтаційній роботі, конференціях, наукових апробаціях творчої діяльності.....	1-3
ВИСНОВКИ.....	1
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	Не обмеж.
ДОДАТКИ.....	Не обмежу.

Загальна кількість сторінок звіту без списку джерел і додатків має бути 25–30 сторінок

Загальні вимоги до написання звіту

Звіт починається з титульної сторінки, далі – індивідуальне завдання, зміст, вступ, розділи, висновки, список використаних джерел і додатки. Текст звіту друкують на одній стороні аркуша білого паперу формату А-4. Друкований текст набирається на комп'ютері, застосовуючи шрифт Times New Roman (кегль 14, через півтора інтервали, поля: зліва 25 мм, справа – 15 мм, знизу і зверху – 20 мм). Нумерація сторінок проставляється арабськими цифрами знизу аркуша від центру, кегль 14.

В першому розділі Звіту має описаний дизайн-освітнянський простір закладу вищої освіти. Другий розділ звіту, згідно з Індивідуальним завданням, має бути присвячений педагогічній діяльності студента магістратури.

Ілюстрації (рисунки, фотографії, схеми, діаграми) і таблиці, які мають логічне обґрунтування в тексті, необхідно подавати безпосередньо після посилання на них. Нумерація ілюстрацій, у такому випадку, здійснюється послідовно в межах розділу.

Графічні композиції, що підкреслюють думку автора, але не несуть суттєвої значущості в тексті й запозичені з інших джерел, мають бути винесені в Додатки, з відповідним посиланням на них у тексті. Слід зазначити, що теоретичні обґрунтування і аналіз дизайн-об'єктів (аналогів) мають супроводжуватися графічними зразками і фото-документацією, які слід розміщувати в Додатках. Додатки оформляються як продовження звіту з наскрізною нумерацією сторінок. На одній сторінці слід розміщувати графічну композицію, таблицю тощо таким чином, щоб вони виглядали композиційно грамотно і мали читабельний вигляд. Додатки мають бути систематизовані за змістовністю тематики і мати буквене позначення, наприклад: Додаток А, Додаток Б тощо, розміщене в правому верхньому куті. У квадратних дужках проставляється номер джерела загального списку, розміщеного в кінці роботи, звідки вибиралася інформація. Наприклад, (Додаток Б, рисунок Б.1) [4].

Таблиці (за наявності) також слід розташовувати безпосередньо після тексту, в якому вони згадуються вперше, або на наступній сторінці. На всі таблиці мають бути посилання. При цьому слід писати слово «(таблиця 1.1)». Таблиці нумерують послідовно в межах розділу. У разі перенесення таблиці на наступну сторінку по лівому краю таблиці з абзацного відступу пишуть «Продовження таблиці 1.1» або «Кінець таблиці 1.1» без повторення її назви. Допускається застосовувати розмір шрифту в таблиці менший, ніж у тексті.

Список використаних джерел друкують на окремому аркуші. Нумерація всієї використаної літератури та інтернет-джерел наскрізна – від першого джерела у вступі до останнього джерела в другому розділі. Зразки надання бібліографічних посилань у списку використаних джерел наведено у Додатку Д.

Зразок написання звіту з педагогічної практики наведено нижче, де враховано всі вимоги до написання звіту.

Зразок написання звіту з педагогічної практики

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЧЕРКАСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
КАФЕДРА ДИЗАЙНУ**

ЗВІТ з педагогічної практик практики

студентки магістратури
групи мДЗ-24

підпис

Юлії МАКОВІЙ
(ім'я, прізвище)

Керівник практики
спорідненого закладу

підпис

Олексій ДЕМЧЕНКО
(ім'я, прізвище)

дата

Керівник практики від ЧДТУ

підпис

Наталія РОМАНЕНКО
(ім'я, прізвище)

дата

ЧЕРКАСИ 2025

ІНДИВІДУАЛЬНЕ ЗАВДАННЯ

Студентка магістратури
Маковій Юлія Павлівна

Мета педагогічної практики студентів магістратури є реалізація вимог Державного освітнього стандарту, відповідно до якого однією з основних областей професійної діяльності магістра з дизайну є викладацька діяльність.

При проходженні педагогічної практики студент має:

1. Ознайомитися з:

- цілями, завданнями й програмою практики, вимогами до звіту;
- організацією освітнього процесу в закладі вищої освіти, нормативно-правовою базою.
- освітніми програмами підготовки бакалаврів спеціальності Дизайн у закладі вищої освіти і вибрати відповідну;
- навчальними планами підготовки бакалаврів спеціальності Дизайн у закладі вищої освіти і вибрати відповідну.

2. Вибрати для здійснення педагогічної діяльності освітню програму і навчальний контент:

- Освітня програма – Промисловий дизайн.
- Лекційні заняття – Історія дизайну, 7 семестр. Тема лекції: «Арт-дизайн. Сучасні тенденції розвитку дизайну». Дата проведення заняття згідно розкладу.
- Практичне (семінарське заняття) – дата, група, викладач.
- Практичне творче заняття – Дизайн-проектування інтер'єрів та екстер'єрів, 5 і 6 семестр. Дата проведення заняття згідно розкладу.

3. Підготовка до проведення занять передбачає:

- розробити конспект лекції і презентацію за обраною темою.
- підготувати робочі та контрольні питання щодо засвоєння теми.
- розробити методику проведення практичного творчого заняття.
- розробити графік консультування студента бакалаврату щодо виконання його семестрової роботи на кшталт: Наталія Іваненко, група ДЗ-252, навчальна дисципліна «Дизайн-проектування малих садів», 6 семестр. Тема: «Розробити дизайн-проект приватного саду на дачній ділянці площею 600 м²». Графік спілкування із студенткою – 1 раз на два тижні, згідно розкладу.

4. Проведення занять

Лекція – 10.10.2024.

Семінарське (практичне) заняття – 17.10.2024

Практичне творче заняття – 10.03.2025.

Консультації студента – кожна середа непарного тижня, 2 пара.

5. Наукова складова

Апробація творчого доробку шляхом участі у конкурсах, виставках, конференціях з публікаціями тез та статей у фахових виданнях.

6. Підготовка і захист звіту з педагогічної практики

Керівник практики

Наталія РОМАНЕНКО

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
3. СТРУКТУРА ДИЗАЙН-ОСВІТЯНСЬКОГО ПРОСТОРУ.....	4
3.1. Організація освітнього процесу у закладі вищої освіти.....	4
1.2. Стандарт вищої освіти та його роль в якості надання знань.....	
1.3. Нормативні документи забезпечення освітньої діяльності закладу за спеціальністю В2 Дизайн	
4. ПЕДАГОГІЧНА ПРАКТИКА.....	
2.1. Тема лекції та її зміст.	
2.2. Практичне (семінарське заняття).....	
2.3. Практичне творче заняття. Методи і засоби дизайну.....	
2.3. Альтернатива. Консультація та експертне оцінювання конкурсних робіт студентів першого освітнього рівня.....	
2.4. Участь у конкурсах, конференціях, наукових апробаціях творчої діяльності.....	
ВИСНОВКИ.....	
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	
ДОДАТКИ.....	

ВСТУП

Магістр спеціальності Дизайн, який отримує диплом у Черкаському державному технологічному університеті (ЧДТУ), має право займати посади викладача вищої школи, асистента згідно коду 2310.2 Державного класифікатору професій України ДК 003:2010 [1].

Освітня програма підготовки магістрів спеціальності В2 Дизайн «Дизайн і візуальна культура» передбачає проведення у другому семестрі педагогічної практики. Процес проведення практичної підготовки регламентовано «Положенням про організацію практичної підготовки здобувачів вищої освіти в ЧДТУ» та «Методичними рекомендаціями до організації і проведення педагогічної практики» [2, 3]. Педагогічна практика складається з двох частин: теоретичної і практичної. Протягом двох тижнів – знайомство з нормативно-правовою документацією щодо здійснення освітньої діяльності закладу та вибір освітньо-професійної програми спеціальності Дизайн, згідно якої буде здійснюватися педагогічна діяльність та узгодження з керівником практики, протягом наступних двох тижнів – педагогічна практика.

Згідно індивідуального завдання передбачалося ознайомлення із структурою освітнього процесу у закладі вищої освіти, дизайн-освітнянським простором, ОП «Дизайн середовища», робочими програмами з навчальних дисциплін: «Історія Дизайну», «Вступ до фаху предметного середовища». Педагогічна практика узгоджується із навчальним контентом «Методологічні основи дизайн-освіти», предметом вивчення якої є організація освітнього процесу та методологічні підходи до педагогічної діяльності, застосування педагогічного дизайну при підготовці фахівців спеціальності В2 Дизайн [4].

Набуття практичних навиків з педагогіки здійснювалося шляхом підготовки і викладання лекційних занять, проведення семінарських і практичних творчих занять, керівництва семестровою роботою студента і підготовки звіту з педагогічної практики.

СТРУКТУРА ДИЗАЙН-ОСВІТНЬОГО ПРОСТОРУ У ВИЩІЙ ШКОЛІ

Дизайн-освітній простір ЧДТУ як вищої школи підпадає під загальні норми і правила закладу ІУ рівня акредитації, що має свій устав та матеріально-технічну базу. Освітній процес регламентується стандартами освіти та пакетом нормативної документації.

1. Організація освітнього процесу у закладі вищої освіти

Організація освітнього процесу у закладі вищої освіти в Україні базується на нормативно-правовій базі, що включає Закон України "Про вищу освіту", стандарти вищої освіти, положення про академічну автономію закладів вищої освіти та інші нормативні документи. Основні аспекти організації освітнього процесу охоплюють планування, проведення занять, оцінювання, забезпечення якості освіти та адміністративне управління.

Підстави здійснення освітньої діяльності

Освітня діяльність у закладах вищої освіти ґрунтується на отриманні ліцензії на провадження такої діяльності, дотриманні вимог чинного законодавства України, зокрема, Закону України «Про вищу освіту». Основними установчими документами, що регламентуються і підтверджують можливості діяльності академії, університету, інституту є:

- наявність офіційного сайту закладу, зареєстрованого в МОН України, на якому розміщені відомості про право здійснення освітньої діяльності у сфері вищої освіти;
- довідка про включення закладу до Єдиного державного реєстру України, ідентифікаційний код ЧДТУ 05390336;
- свідоцтво про державну реєстрацію ЧДТУ, видане виконавчим комітетом міської ради;
- свідоцтво про реєстрацію платника податку на додану вартість;
- Статут, погоджений конференцією трудового колективу та затверджений наказом Міністерства освіти і науки України;

- Статус закладу вищої освіти, що підтверджує рівень акредитації.

Система організації освітнього процесу в закладі вищої освіти.

Організація освітнього процесу у закладах вищої освіти в Україні є складною системою, що поєднує нормативно-правове регулювання, академічну автономію закладів, різноманітні форми навчання та оцінювання, а також механізми забезпечення якості освіти. Ефективне функціонування цієї системи забезпечує підготовку висококваліфікованих фахівців, здатних відповідати сучасним вимогам ринку праці та суспільства.

Основні законодавчі акти, що регулюють організацію освітнього процесу у закладі:

- Закон України "Про вищу освіту": визначає права та обов'язки учасників освітнього процесу, структуру системи вищої освіти, форми і ступені вищої освіти.

- Стандарти вищої освіти: встановлюють вимоги до змісту та якості освітніх програм, критерії оцінювання знань студентів.

- Положення про академічну автономію: дають змогу ЗВО самостійно визначати освітні програми, форми навчання та організаційні процеси.

Основним внутрішнім нормативним документом, що регламентує організацію, навчально-методичне забезпечення та інші особливості освітнього процесу є Положення про організацію освітнього процесу, яке є обов'язковим для виконання всіма структурними підрозділами закладу, що забезпечують освітній процес [5].

Планування освітнього процесу здійснюється згідно освітніх програм та навчальних планів, які розробляються відповідно до стандартів вищої освіти, визначають компетентності, які мають бути сформовані у студентів. Навчальні плани деталізують освітню програму, включають перелік дисциплін, їхній обсяг (у кредитах ECTS), форми контролю знань.

Забезпечення якості освіти.

Мета моніторингу і забезпечення якості вищої освіти (внутрішнього і зовнішнього) – гарантувати якість освіти згідно відповідних спеціальностей,

забезпечити довіру суспільства щодо підготовки кваліфікованих фахівців, отримувати об'єктивну інформацію для органів державної влади.

Система забезпечення якості освіти у закладах вищої освіти України включає внутрішню систему (стратегії, процедури, механізми академічної доброчесності) та зовнішню систему (ліцензування, акредитація, державний нагляд). Ці системи базуються на принципах відповідальності закладу вищої освіти за якість підготовки фахівців незалежно від форми власності.

Внутрішня система забезпечення якості освіти узагальнює сукупність умов, процедур та заходів, що діють у закладі й здатні забезпечити ефективність освітніх та управлінських процесів, які безпосередньо впливають на якість освіти. Вдосконалення освітньої діяльності здійснюється шляхом само-оцінювання, моніторингу та реагування на виклики. Моніторинг і оцінювання якості освітнього процесу включає аналіз успішності студентів, опитування, відгуки викладачів і студентів, акредитацію освітніх програм - періодична перевірка відповідності освітніх програм встановленим стандартам.

Зовнішнє забезпечення якості вищої освіти узагальнює систему заходів, що здійснюється незалежно від вищих навчальних закладів органами для моніторингу, а саме: Державною службою якості освіти України та Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти (НАЗЯВО) і передбачає стандартизацію, ліцензування, акредитацію освітніх програм, інституційний аудит та зовнішнє незалежне оцінювання.

1.2. Стандарт вищої освіти та його роль в якості надання знань

Стандарт вищої освіти – це нормативний документ, який визначає вимоги до змісту і результатів освітньої діяльності за певною спеціальністю на відповідному рівні вищої освіти. Він встановлює критерії, за якими оцінюється якість підготовки фахівців, та забезпечує єдність освітнього процесу в різних закладах вищої освіти (ЗВО). Стандарт вищої освіти підготовки фахівців першого освітнього рівня зі спеціальності 022 Дизайн введено в дію Наказом

Міністерства освіти і науки від 13.12.2018 [6], підготовки фахівців другого освітнього рівня – 21.12.2018 [1].

Стандарти вищої освіти розробляються для кожного рівня вищої освіти в межах кожної спеціальності відповідно до Національної рамки кваліфікацій і використовуються для визначення та оцінювання якості змісту та результатів освітньої діяльності вищих навчальних закладів (наукових установ).

3. Стандарт вищої освіти визначає такі вимоги до освітньої програми:

- 1) обсяг кредитів ЄКТС, необхідний для здобуття відповідного ступеня вищої освіти;
- 2) перелік компетентностей випускника;
- 3) нормативний зміст підготовки здобувачів вищої освіти, сформульований у термінах результатів навчання;
- 4) форми атестації здобувачів вищої освіти;
- 5) вимоги до наявності системи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти;

Атестація здобувачів ступеня вищої освіти «Бакалавр» і «Магістр» здійснюється у формі публічного захисту кваліфікаційної роботи, що передбачає розв'язання складної спеціалізованої задачі або практичної проблеми в сфері дизайну.

1.3. Нормативні документи забезпечення освітньої діяльності закладу за спеціальністю В2 Дизайн

Сукупність вимог до змісту та результатів освітньої діяльності ЧДТУ зі спеціальності Дизайн за першим бакалаврським рівнем освіти узагальнений Стандартом вищої освіти [6]. Зміст навчання здобувачів вищої освіти визначається освітньою програмою, структурно-логічною схемою підготовки, навчальним планом, робочим навчальним планом, робочими програмами навчальних дисциплін та іншими нормативними документами закладу, зміст яких відображається у відповідних підручниках, навчальних посібниках, навчально-методичних матеріалах, дидактичних засобах.

Освітньо-професійна програма (ОПП) підготовки фахівця першого рівня освіти спеціальності Дизайн – Промисловий дизайн визначає вимоги до рівня освіти осіб, які можуть розпочати навчання за цією програмою, перелік навчальних дисциплін і логічну послідовність їх вивчення, кількість кредитів ЄКТС, необхідних для виконання цієї програми, а також очікувані результати навчання - компетентності, якими повинен оволодіти бакалавр з дизайну [7].

ОПП Промисловий дизайн розрахована на чотири роки і передбачає засвоєння студентами 22 основних навчальних дисципліни та п'яти вибіркового, проходження чотирьох видів практик, підготовку і захист кваліфікаційної роботи бакалавра. Метою освітньої програми є підготовка фахівців, які мають володіти знаннями, уміннями та навичками за сучасними напрямками промислового дизайну й здатні до креативного мислення, інноваційних рішень та професійного розвитку в умовах сучасного ринку праці.

Структурно-логічна схема підготовки здобувачів вищої освіти бакалаврського освітнього рівня ОПП Промисловий дизайн, 2023 узагальнює інфорграфіку логічного засвоєння навчального контенту програми протягом 8 семестрів чотирьох років [7].

Навчальний план містить відомості про освітній рівень, галузь знань, спеціальність, назву освітньої програми, кваліфікацію, нормативний термін навчання, форму навчання, рік вступу, вимоги до попереднього освітнього рівня [3, стор. 12]. Загальний обсяг 240 кредитів ЄCTS в навчальному плані розподілений на обов'язкові та вибірково навчальні дисципліни. Цикли загальної і професійної підготовки, перелік та обсяг часу навчальних дисциплін у кредитах, навчальних і виробничих практик, послідовність їх проходження, конкретні форми проведення навчальних занять та їх обсяг, форми контролю, обсяг годин на самостійну роботу ЗВО, систематизовані й узагальнені навчальним планом згідно вимог МОНУ України. Вибіркова компонента також розподілена на цикл загальної і професійної підготовки, перелік дисциплін якої розміщено в Каталозі, який оновлюється і затверджується рішенням вченої ради ЧДТУ щорічно до початку процедури вибору навчальних дисциплін студентами [8].

2. ПЕДАГОГІЧНА ПРАКТИКИ

Індивідуальним завданням педагогічної практики передбачене проведення лекційних занять, практичних (семінарських) занять на предмет засвоєнні теми лекції з навчальної дисципліни «Історія дизайну», практичного творчого заняття – з навчального контенту «Вступ до фаху дизайнера предметного середовища» ОПП Промисловий дизайн, керівництво семестровою роботою студента – з «Дизайн-проектування малих садів» ОПП Дизайн середовища.

2.1. Лекційне заняття

Лекційні заняття як одна з основних форм освітнього процесу вищої школи вимагають від викладача підготовки розгорнутого, зрозумілого для студентів теоретичного матеріалу щодо надання базових знань з певних тем навчального контенту.

У відповідності до індивідуального завдання була прочитана лекція з Історії дизайну, що викладається на потоці студентів освітніх програм Дизайн середовища та Промисловий дизайн за темою: «Арт-дизайн. Сучасні тенденції розвитку дизайну». В навчальному плані ОП Промисловий дизайн (стор. 12) і ОП Дизайн середовища код контенту Історія дизайну – ОПП20, обсяг годин на засвоєння - 120 (4 кредити), 1 година на тиждень – лекційні заняття, 2 години – практичні заняття. Вид контролю – екзамен. Мета викладання дисципліни – надати студентам теоретичних знань щодо становлення і розвитку художньо-проектної культури людства в розвинених країнах світу та на теренах нашої держави.

Згідно робочої програми навчальної дисципліни Історія дизайну тема: «Арт-дизайн. Сучасні тенденції розвитку дизайну» складається з наступних підрозділів: Постіндустріалізм, Постмодернізм, Каліфорнійська нова хвиля, Стиль Мемфіз. Деконструктивізм, Стиль контемпорарі. Ключові фігури вищенаведених стильових напрямків: Том Діксон, Ейпріл Грейман, Марк Віллер, Ольга Шевченко, Пітер Маріно, Заха Хадид, Карім Рашид.

Тема лекції: «Арт-дизайн. Сучасні тенденції розвитку дизайну»

Чотири останні десятиліття XX століття, що передували сучасному Арт-дизайну - час плюралізму і різноманіття, фейєрверк ідей, форм, матеріалів і смаків.

1960-ті роки: епоха свободи і поп-арту.

1970-80-і роки: постмодернізм і антидизайн.

1980-90-і роки: хай-тек і мінімалізм.

1980 – до тепер

Округлий, яскравий, пластиковий - ось ідеал дизайнерського об'єкту часів сексуальної революції і початку космічної ери. Ні на що не схожий, не дуже практичний, часто китчевий, але завжди іронічний і епатажний - таким дизайн представ десятиліття опісля, в епоху консьюмеризма, що переміг. Тоді ж з'являються перші «лофти» - прообрази стилю хай-тек, що опоетизував такі прозаїчні речі як арматура, труби, воздуховоди, а також відкриту цегляну кладку і голий бетон. З'явився нові напрямки у мистецтві, в яких поєднувалися прийоми авангарду й промислового дизайну, успіхів цифрових технологій і друку, регіональні розгалуження яких мали свої відповідні назви: Арт-дизайн, постіндустріалізм, постмодернізм, «Алхімія», «Мемфіс», Деконструктивізм тощо.

Арт-дизайн (англ. art-design—«мистецтво-дизайн») – це напрямок у мистецтві, в якому поєднані прийоми авангарду та промислового дизайну. Термін «арт-дизайн» виник у 70-80-х роках XX століття в Італії, з появою двох дизайнерських груп — «Алхімія» (Алессандро Мендіні, Алессандро Гуерр'єро) та «Мемфіс» (Етторе Соттсасс, про творчість якого ми вели мову, розглядаючи стильовий напрямок Радикальний дизайн(. Представники цього мистецького напрямку прагнули поєднати принципи дизайн-проектування та традиційної художньої творчості (живопису, скульптури, графіки, декоративно-ужиткового мистецтва), рис. 1, рис 2.

Рис. 1. Зразки робіт Алессандро Мендіні.

Рис. 2. Стілець «Lassu». А. Мендіні

Основна якість, якою володіли і володіють дизайнерські рішення цього напрямку - це сильна художня складова, заснована на принципах чистого (високого) мистецтва.

Нові тенденції розвитку повоєнного італійського дизайну виразились у переході від «форм корисності» (девіз IX Міланського Трієнале 1951 року) до «авангардної хвилі», пошуку нових матеріалів та підходів до створення речей, що стало причиною виникнення груп постмодерного напрямку. Мету своєї творчості представники нового покоління бачили у запереченні формальних та стильових цінностей італійського модернізму в архітектурі та живописі, в прагненні до оновлення культурної ролі дизайну. Нова ера постмодернізму включає: Постіндустріалізм, власне Постмодернізм, Каліфорнійська нова хвиля, стиль Мемфіс, Деконструктивізм, стиль Contemporary (перекл. з англ. – сучасний).

Постіндустріалізм (1978-1984)

Постіндустріалізм - постмодерністський напрям в дизайні, що виник у Великобританії в 1970-1980-х роках. Характеризується постіндустріалізм відмовою від проектування предметів масового виробництва на користь випуску обмежених серій товарів і створення унікальних виробів. Основна художня концепція цього напрямку – виготовлення «корисних предметів мистецтва» (рис. 3).

Рис. 3. Індустріальні мотиви формотворення в дизайні дивану

Першими дизайнерами постіндустріалізму стали Рон Арад і Том Діксон, які відмовилися від масового виробництва на користь виробів, що створюються в одному екземплярі (рис. 4,5,6).

Рон Арад (Ron Arad, нар. 24 квітня 1951) - британський архітектор ізраїльського походження з фірмовою щетиною та з хитромудрим головним убором. З початку 1980-х років він бунтує проти усталених традицій. Арад отримав прізвисько «Людина з чистої сталі» завдяки своєму вмінню поводитися з листовим металом. Він зумів добитися від брутального матеріалу пластичності і перетворити його на знамениті тепер у всьому світі арт-об'єкти та скульптурні меблі.

Рис. 4. Рон Арад. Крісло із загартованою сталі. Рон Арад.

Рис. 5. Крісло Пападелло з листової сталі. Рон Арад.

Форми предметів, запропоновані Р. Арадом не схожі ні на що інше – хитромудрі силуети та нескінченна любов до металу (і не тільки!) – рис. 6.

Рис. 6. Виставковий комплекс в Токіо. Рон Арад.

Том Діксон народився 1959 року на східному узбережжі Тунісу, у великому промисловому місті Сфаксі. Коли малюкові було чотири, він разом із батьками (батьком – чистокровним англійцем і матір'ю – наполовину французькою, наполовину латишкою) переїжджають до Великобританії. Шкільні роки майбутнього дизайнера проходять у Лондоні. Деякий час Том відвідує Художню школу Челсі. Однак мотоциклетна аварія перериває творчі дослідження: три місяці юнакові доводиться провести на лікарняному ліжку, після чого до малярських занять він так і не повертається. Зате виявляє незвичайні музичні здібності: стає бас-гітаристом *Funkapolitan*, колесить із виступами по нічних клубах та бере участь у записі музичного альбому цього гурту. Тоді ж починаються його перші експерименти з металевими виробами і механізмами, що відслужили своє. Озброївшись зварювальним апаратом, він створює з металобрухту незвичайні структури. Том Діксон починає демонструвати свої роботи в

галереях Лондона, Парижа, а в 1989 виходить на виставкові підмостки Мілана: крісло пілон (рис. 7), кухонні стільці (Kitchen Chairs), виготовлені зі сковорідок і ковшів у 1987 році (рис. 8).

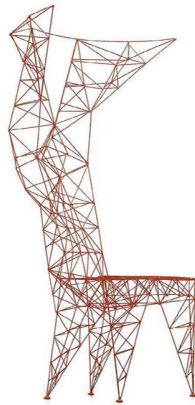

Рис. 7. Крісло пілон із залізної проволочки з алюмінієвим покриттям

Джуліо Капеліні (Giulio Carrellini), голова італійської меблевої фабрики Carrellini, відомий своїм чуттям на новітні модні тенденції, що тільки-но зароджуються в суспільстві, помітив і гідно оцінив потенціал молодого дизайнера. Так почалася співпраця, що переросла в блискучу спілку двох гігантів дизайну.

Рис. 8. Кухонні стільці, виготовлені зі сковорідок і ковшів. Том Діксон

Очоливши в 1998 році дизайн-бюро найбільшої міжнародної компанії Habitat, а в 2001 ставши її арт-директором, Том Діксон перейшов до втілення своїх ідей та творчих пошуків у масовому виробництві. Саме тоді Діксон розробляє нову технологію виробництва меблів з м'якого пластику, що остигає,

за допомогою спеціального переносного пристрою, в результаті чого з'являється колекція Fresh Fat (свіжий жир) – рис. 9. Одна з останніх його робіт (рис. 10) - крісло Link Easy (легка куліса), каркас якого є геометричним переплетенням прутів із зварювальної сталі. Мотив знаходить розвиток у декорі оббивки: в одному з варіантів виконання моделі візерунок на тканині складається з вузлів та металевих ланцюгів.

Рис.68. Стілець «Свіжий жир»

Рис. 10. Легка куліса

Головні риси:

- унікальні вироби або вироби в обмеженій кількості екземплярів;
- товари виробляються партіями;
- грубі, необроблені, неотесані поверхні;

Основні відомості:

1. Кожна серія товарів випускалася для конкретної, заздалегідь визначеної цільової аудиторії;
2. В дизайні речей помітні індустріальні мотиви;
3. Об'єкти дизайну насичені індустріальністю на відміну від мистецьких творів модерну.

Постмодернізм (1978 - дотепер).

Постмодернізм – напрям в мистецтві, що виник як реакція на дизайнерський раціоналізм модерна. Вперше термін «постмодернізм» згадується в роботі німецького філософа Рудольфа Панвіца «Криза європейської культури» (1914), але поширився він лише наприкінці 1960-х років і остаточно сформувалося на початку 1980-х років. Спочатку - для означення стилевих тенденцій в архітектурі, спрямованих проти безликої стандартизації, а невдовзі - у літературі, живописі та музиці.

Два архітектурні приклади з проміжком в 60 років

1. Музей сучасного мистецтва Гуггенхайма в Нью-Йорку веде відлік своєї історії з 1937 року, коли «мідно-вугільний король» і золотопромисловець Соломон Роберт Гуггенхайм, будучи у віці 58 років, вирішив віддалитися від справ і зайнявся колекціонуванням предметів мистецтва.

Сам Соломон Гуггенхайм фахівцем в питаннях живопису і скульптури зовсім не був, тому і звернувся за допомогою до Хилле Рібей фон Енрейнвейсен, відомої німецької

баронеси, художниці і мистецтвознавця. Союз грошей і любові до мистецтва приніс приголомшливі плоди: до 1937 року виникла потреба в організації цілого музею, здатного вміщати колекцію Гуттенхайма. Так в 1937 році був заснований Фонд Соломона Гуттенхайма і художні збори розмістилися в будинку на 54-й вулиці на Манхеттене (рис. 11).

Рис. 11. Музей Соломона Гуттенхайма, побудований в 1937 році за проектом Френка Ллойда Райта в Манхеттені

2. Музей Соломона Гуттенхайма в Більбао - модерний сучасний мистецький музей, який запроектував канадсько-американський архітектор Френк Гері і збудувала фірма Ferrovial в 1997. Він розміщений в Більбао - Країна Басків, Іспанія (рис. 12).

Рис. 12. Музей Гуттенгейма в Більбао. Архітектор Фрэнк Гери

Музей побудований на березі річки Nervion, яка протікає через місто і впадає в Атлантичний океан. Музей Гуттенхайма в Іспанії - один з кількох музеїв побудований завдяки фонду Соломона Р. Гуттенхайма. Як постійна колекція музею так і привезені виставки містять роботи іспанських та іноземних майстрів.

Яскравим представником постмодернізму в графічному дизайні є Мілтон Глейзер – один із самих відомих дизайнерів-графіків Америки. Його роботи знаходяться у музеях усього світу. Мілтон Глейзер став першим дизайнером, хто отримав National Medal of the Arts. Логотип Мілтона Глейзера «Я люблю Нью-Йорк» відомий усьому світові (рис. 13).

Після подій 11 вересня 2001 року (літаки з пілотами смертниками врізалися в два хмарочоси, тисячі загиблих) Глейзер додав пляму в нижній частині серця і дописав до слова люблю, «більша ніж будь коли».

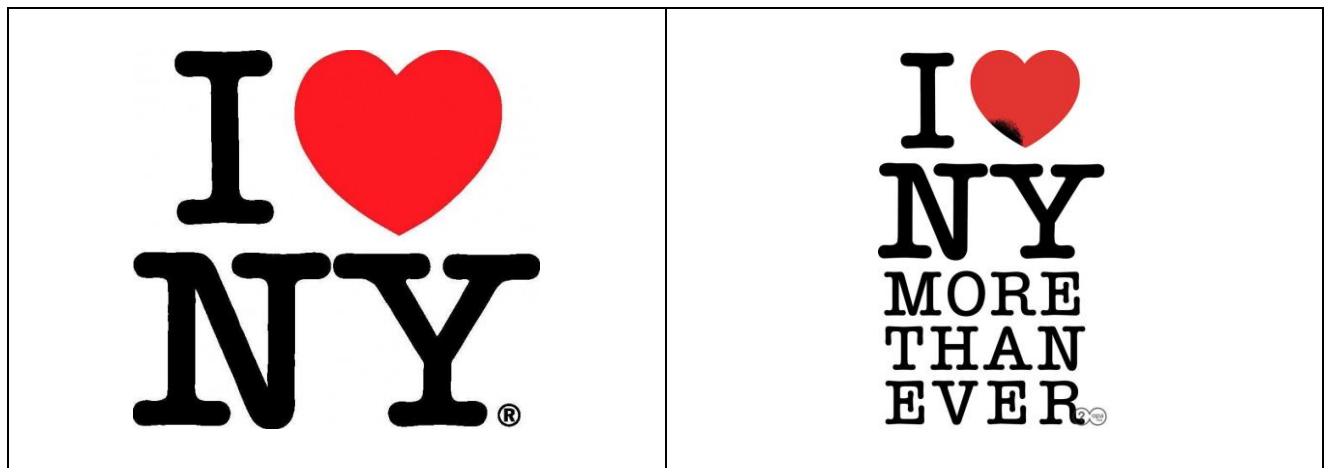

Рис. 13. Логотип Мілтона Глейзера «Я люблю Нью-Йорк» з доповненнями

Постмодерністи вважали, що всі досягнення модерна – це декілька нелегких для читання книг і незрозумілих об'єктів, бездушні витвори мистецтва і будівлі, в яких люди не хочуть жити. У своїй книзі «Складності і суперечності в архітектурі» 1966 р., американський архітектор Роберт Вентурі ставить під сумнів акцент на логіку, простоту і порядок, властивих модерну, і стверджує, що багатозначність і суперечність також заслуговують свого місця в мистецтві.

Роберт Вентурі (1925 року народження) - американський архітектор, лауреат, Прітцкерівської премії, один з родоначальників постмодернізму. Вчився в архітектурній школі Принстонського університету (1947 – 1950) і Американській академії в Римі (1954 – 1956). Працював в архітектурних фірмах О.Стонорова (Філадельфія), Е.Сааринена (Блумфілд-хиллс, штат Мичиган) і Л.Кана (Філадельфія). У 1964 відкрив власну фірму (спів володільницею якої стала в 1967 і дружина Вентурі, Д. С. Браун). З 1980 це фірма «Вентурі, Раух & Скотт Браун». У останні десятиліття фірма активно займалася також виставковим і меблевим дизайном. З 1957 Р.Вентурі активно працював як педагог, будучи професором Пенсільванського університету.

Розвиваючи свою теорію, Р. Вентурі проводить інтересні, а іноді несподівані порівняння, щоб пояснити свої визначення в архітектурі, показати, як саме він до них прийшов. Для цього він порівнює Рим і Лас-Вегас, абстрактний експресіонізм і поп-арт, Вітрувія і Гропіуса, Міс ван дер Рое і

«Макдоналдс», Скарлатті і Бітлз. Самі порівняння характеризують підхід Вентури як постмодерністський: він легко змішує всі часи, стилі і жанри (Вітрувій поряд з Гропіусом, музика класична і популярна тощо), щоб виразити ідею архітектури постмодернізму, для якої вже немає різниці між минулим і сьогоденням, між культурами (глобально Америка-Європа-схід), весь світовий простір.

Останнім подібним проектом Вентури стало нове крило Національної Галереї в Лондоні (1988 – 1991), де він іронічно повторює класичні форми основної будівлі (рис. 14).

Рис. 14. Нове крило Національної Галереї в Лондоні

Роботи Роберта Вентури в сучасному архітектурознавстві вважають не менш значущими і етапними для сучасної архітектури, як для свого часу були роботи Ле Корбюзьє.

Ранні постмодерністи вважали, що відмова від орнаментальності й геометричній абстракції модерну привели до дегуманізації архітектури, до її віддалення від людини. Пізні постмодерністи виступали за злиття витончених мистецтв і масової культури, елітарне і популярне мистецтва. Повернулося в моду декорування поверхонь; різні стилі і напрями активно змішувалися між собою. Використання кольору, декоративних елементів, текстур, запозичення з інших стилів і ексцентричні елементи, властиві роботам Еttore Соттсасса, групам «Мемфіс» і «Studio Alchimia», швидко стали характерними і для руху постмодернізму в цілому.

У дизайні домінували яскраві, помітні вироби; обмеженими партіями випускалися кераміка, текстиль, меблі, лампи під такими торговими марками як

«Alessi», «Cassina», «Formica». Постмодерністи любили гумор і веселість, орнаментацию і яскраві кольори, прагнули грати за власними правилами – на відміну від прихильників стилю модерну.

«Постмодернізм і муха» – під таким девізом працює добре відома американська художниця – представник пізнього постмодернізму Ехо Черник (1973 р.н.). Її внесок в області реклами ілюстрації, дизайну упаковки, плакатного мистецтва, обкладинок для книг, і журналів, редакційної ілюстрації, ілюстрацій журналів мод та всіляких цифрових ілюстрації досить істотний (рис. 15).

Рис. 15. Муха від Ехо Черник

Місіс Черник починала свій творчий шлях як класичний художник і відмінно закінчила факультет живопису при Інституті Пратта в Нью-Йорку. Саме там вона, ймовірно, «прикипіла» до образу Мухи, яку продовжувала культивувати в своїх роботах.

Ехо Черник (Echo Chernik) малює свої картинки ось вже більше 25 років, одночасно 10 років займаючись викладанням графіки і цифрового дизайну відразу в декількох профільних учбових закладах США.

Характерні риси напряму «Постмодернізм»:

- відмова від промислового виробництва;
- злиття різних стилів;
- декорування поверхонь;
- в графічному дизайні – застосування багат шарових зображень, колажів, фотомонтажу.

Основні відомості:

- заперечується акцент на логіку, простоту, порядок, властивих модерну;
- пропагується злиття витончених мистецтв і масової культури, елітарного і популярного мистецтва;
- з метою залучення уваги споживача на психологічному рівні, прихильники руху впроваджують в свої роботи символізм.

Нова каліфорнійська хвиля (1979 і дотепер)

Каліфорнійська нова хвиля (розгалуження постмодернізму) – стиль в графічному [дизайні](#), що з'явився в кінці 1990-х. [Дизайнери](#) нової хвилі черпали натхнення в живописі, кіно і рекламі, а також використовували елементи, характерні для швейцарської школи і «модульних решіток» [модерну](#).

Засновником «нової хвилі» був швейцарський дизайнер-самоучка, друкар Вольфганг Вайнгарт. Саме йому приписують авторство стилю, який пізніше назвали «швейцарський панком» і «друкарською анархією». Цей постмодерністський дизайнер радикально змінив всі уявлення про класичну швейцарську типографіку - чітку, вивірену і передбачувану, перетворивши її в новий типографський жанр.

Разом зі своїми учнями, Вольфганг Вайнгарт, використовуючи в роботі комп'ютери і програмне забезпечення, створював повні енергії, але не до кінця зрозумілі, зображення, що нагадували колажі. Виглядали ж вони по новаторськи свіжо (рис. 16) - плакат роботи Вольфганга Вайнгарта.

Рис. 16. Плакат Вольфганга Вайнгарта

Про свою викладацьку діяльність та підході до навчання Вайнгарт з належною часткою іронії каже, що головне - це бути гранично уважним, щоб не почати навчати студентів різноманітним ... дурницям. «Не можна навчати студентів моді, замість цього їх потрібно навчати того, як створювати чисті, чіткі, структуровані образи», - каже дизайнер.

Згадуючи свої лекції на початку 1970 років, В. Вайнгарт розповідав, що у нього завжди було три різних типи студентів: ті, які захоплювалися його роботами і лекціями, ті, хто їх ненавидів, і ті, хто просто залишав аудиторію під час лекції. Так тривало протягом цілого десятиліття, поки двоє його студентів з США, Ейпріл Грейнман і Ден Фрідман, після навчання у В. Вайнгарта не повернулися до себе на батьківщину і не почали активно використовувати принципи типографіки, яким навчилися в Швейцарії.

Ключовою фігурою Нової каліфорнійської хвилі стала Ейпріл Грейман.

Ейпріл Грейман – практикуючий американський дизайнер. Плакати, експериментальні відео й цифрові фото, довжелезні композиції візуальної культури - ось неповний перелік творчості цього дизайнера (рис. 17).

Рис. 17. Монументальний живопис Ейпріл Грейман
«Рука, що тримає чашку»

Світова зірка графічного дизайну, яскравий представник Нової хвилі - Ян Ванн Торн (Нідерланди). Завдяки його методам і глибокій концепції в реалізації ідей він створює дуже радикальні проекти. Ян Ван Торн розгортає проблему в своїх роботах так, що вони проникають в свідомість і стають незабутніми, тому що роботи Ван Тоорна зосереджені на сенсі, суті, а не на гладенькому стилістичному виразі. Його проекти, плакати, каталоги численні серії календарів демонструють всю потужність голландського графічного дизайну.

З 1957 року Ян Ван Торн працює як фрілансер. Список його клієнтів вражає: *Hausemann & Hotte* в Амстердамі, Інститут *vow Voedingsonderzoek TNO* в Зеїсме, *Stedelijk van Abbemuseum Eindhoven*, Міністерство Культури і Суспільних Робіт Голландії, *the Dutch PTT*, друкарня *Rosbeek* і десятки видавництв. У його арсеналі такі міжнародні нагороди як *Werkman* (1965 і 1972), нагорода *Piet Zwart Prize* (1985) і приз *Athens* за бездоганну роботу (*New York*, 2004). Зразки робіт майстра (рис. 18)

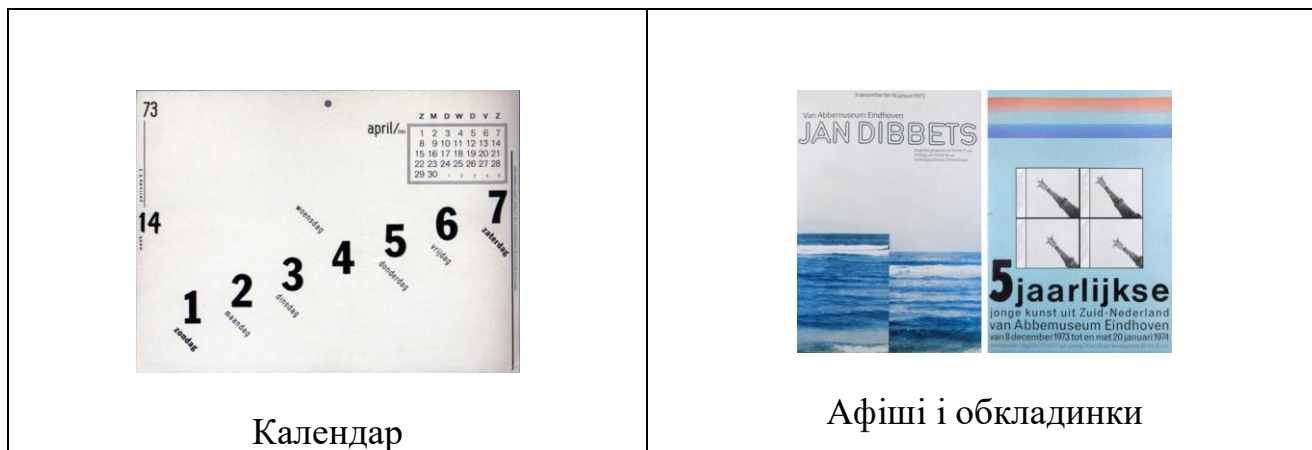

Рис. 18. Творчість Ян Ванн Торна

Дизайнерський стиль Каліфорнійська нова хвиля в графіці значно поширився, придбав послідовників і шанувальників по всьому світові з початком випуску в 1982 році журналу «Emigre». Компанія Emigre відома всьому світу як розробник шрифтів, видавець і розповсюджувач журналу Emigre, присвяченого проблемам графічного дизайну, проіснувала до 2005 року. Обкладинка останнього випуску, №69, «Емігранта» наведена на рис. 19.

Рис. 19. Обкладинка останнього випуску, №69, «Емігранта»

Emigre пишається тим, що дата народження комп'ютера Macintosh приходить на 1984 рік – рік заснування першої незалежної компанії-виробника шрифтів, призначених спеціально для роботи на комп'ютері. На сьогоднішній день бібліотека Emigre містить більше 200 оригінальних шрифтових зображень, розроблених сучасними дизайнерами із США, Англії, Голландії, Німеччини і Італії.

Поступово цінності нової хвилі увібрали в себе постмодерністи, для творчості яких було характерне новаторство в дизайні, багат шаровість зображень і туманний зміст творів.

Походження стилю: Італія

Основні риси:

- Багат шарові зображення
 - Композиції, розбиті на складові частини
 - Використання техніки колажу.

Основні відомості:

- Вплив нових електронних засобів передачі інформації;
- Композиції розбивалися на складові частини – так створювалося враження, що зображення пройшло через декілька фільтрів;
- Використання в роботі дизайнера комп'ютерної графіки і програмного забезпечення.

Стиль "Мемфіс" (1981-1988)

Групою «Мемфіс» називався колектив дизайнерів меблів та промислових товарів (рис. 20). Хоча власна назва асоціюється з однойменним куточком у США, рух дизайнерського стилю Мемфіс зародився в Мілані, на початку 1980-х років.

Рис. 20. Група «Мемфіс», яка розташувалася на своєму творчому доробку - ліжку у вигляді боксерського рингу

Дебют групи, на чолі якої стояв Еttore Соттсасс, відбувся на Міланському ярмарку 1981 р., він став потрясінням для дизайнерської спільноти, яка вперше побачила предмети меблів з ламінованого пластику, яскравих кольорів з візерунками під шкіру леопарду або з геометричним малюнком.

Однією з цілей групи був розвиток експериментаторського підходу в дизайні, який Соттсасс і де Люччі почали розробляти ще наприкінці 1970-х у рамках гурту «Studio Alchimia», що увійшов у рух італійського радикального дизайну (рис. 21).

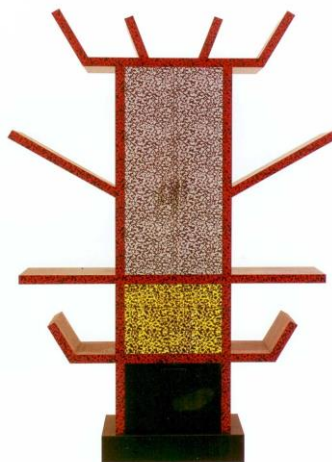

Рис. 21. Рабочий шкаф «Касабланка». Этторе Соттсасс

У дизайнерському середовищі до групи «Мемфіс» ставилися або із захопленням, або з ненавистю; її вважали такою, що ідеально відповідала постпанківській популярній культурі початку 1980-х і називали «яскраво вираженою демонстрацією, найчастіше розпливчастих, теоретичних основ постмодернізму». Це був дуже впливовий рух у мистецтві та архітектурі (рис. 22).

Рис. 22. Інтер'єр кімнати в стилі «Мемфіс»

Стиль «Мемфіс» був різким контрастом з «хорошим смаком», що домінував у дизайні модерну, можливо, саме тому він незабаром захопив обкладинки популярних журналів по всьому світу. Група випустила і власну книгу «Мемфіс: Новий інтернаціональний стиль», крім того, її популяризації сприяли численні виставки – у Лондоні, Единбурзі, Парижі, Монреалі,

Стокгольмі, Женеві, Ганновері, Чикаго, Дюссельдорфі, Лос-Анджелесі, Нью-Йорку

У 1988 р., коли популярність "Мемфіс" стала падати, Соттсасс розпустив гурт. Однак, незважаючи на недовге існування, стиль «Мемфіс» відіграв центральну роль у поширенні постмодернізму по всьому світу, а багато учасників колективу досі продовжують роботу в галузі дизайну.

Основні риси:

- Яскраві кольори
- Кітч
- Помітні форми

Основні відомості:

- колектив дизайнерів меблів та промислових товарів, які працювали в Мілані на початку 80-х років, творчість яких була достатньо впливовою в ті роки;
- Помітні яскраво-кольорові об'єкти, запозичені з дизайну минулого і теперішнього.

Деконструктивізм (1988 – по наш час)

Стиль Деконструктивізм, що виник в 80-х роках, відноситься не стільки до дизайну в цілому, скільки до архітектури і дизайну інтер'єрів. Концепція деконструктивізму була запропонована французьким філософом Жаком Деррідом, який описав концепцію деконструкції у своїй книзі «Про граматологію».

Вперше про деконструктивізм серйозно заговорили 1983-го, після архітектурного конкурсу в Парижі, в якому переміг Бернард Чумі з проектом парку «Ла-Вілетт» (рис. 23).

Рис. 23. Проект парку «Ла-Вілетт» в Парижі. Бернард Чумі.

В 1988 році у Нью-Йорку відбулася виставка деконструктивістської архітектури в Музеї сучасного мистецтва. Роботи авторів нагадували і російський конструктивізм, і німецький експресіонізм початку 1920-х. Вони втілювали теорію архітектурного хаосу, заперечення форми, наголошували на геометрії (рис. 24).

к

Рис. 24. Концертний зал Уолта Діснея в Лос-Анджелесі.
Архітектор Фрэнк Гери

Для деконструктивіських проектів характерні візуальна ускладненість, несподівані зламані форми, підкреслено агресивне вторгнення в міське середовище на відміну від логіки і порядку, що властиві модерну.

Найбільш відомі архітектори руху: Пітер Айзенман, Даніель Лібескинд, Френк Гері, Заха Хадід.

У якості джерел архітектори, що працюють в стилі Деконструктивізм, обирають творчість авторів російського авангарду. Так, наприклад, Рем Коолхас і Заха Хадід в своїй роботі орієнтовані на пізній авангард і особливо на «анти гравітаційну» архітектуру Івана Леонідова. Інших авторів, навпаки, привертають динамічні архітектурні і живописні композиції раннього авангарду, особливо урівноважені композиції братів Весніних (проект Дніпрогес).

Сучасна деконструктивістська архітектура як частина постмодерністського авангардного мистецтва стала можлива завдяки використанню програмного забезпечення для проектування, розробленого в аерокосмічній промисловості. Вона протистоїть упорядкованій раціональності геометрії, віддаючи перевагу непрямолинійному дизайну, внаслідок чого спотворюється зовнішній вигляд конструкції та порушується модерністський ідеал «форму визначає функція» (рис. 25).

Унікальна гостра образність і авторська індивідуальність деконструктивізму дозволяє припустити, що цей стиль – один зі шляхів архітектури майбутнього. Вирішення складних функціональних завдань мегаполісів, оформлення комунікаційних вузлів (транспортних розв'язок,

пересадочних пунктів) і напрямів може бути здійснене за допомогою мови форм деконструктивізму, як єдино можливого засобу вирішення подібних проблем на сьогоднішній день.

Рис. 25. Рем Коолхас. Центральна бібліотека в Сіетлі (штат Вашингтон)

Стиль Contemporary (Контемпорарі)

Стиль Contemporary (Контемпорарі) в перекладі з англійської – сучасний. Контемпорарі – урбаністичний, еклектичний стиль. Принципи його організації спираються на модні віяння та технологічність здатні забезпечувати зручність й функціональність. В ньому гармонійно поєднуються елементи Мінімалізму, Модерну, Неокласици, Арт-деко, Вінтажу, стилю Хай-тек та Скандинавського стилю. Велика кількість природного освітлення, простота планування, зонування простору, функціональність меблів, системи зберігання, вбудовані шафи, стелажі, закриті полиці – характерні особливості цього стилю. В якості прикладу можна розглянути дизайн офісу ІТ-компанії в Маямі (рис. 26) .

Рис. 26. Дизайн офісу ІТ- компанії в сучасному стилі

Практичність та елегантність стилю, що базується на принципах ергономічності, підкуповують багатьох дизайнерів. Квартира багато деталей, шику, розкоші не має (рис. 27). Особливості стилю: чіткі форми; функціональність і зручність; поєднання гладких та рельєфних поверхонь; просте планування; вбудовані меблі та техніка; продумані системи зберігання.

Рис. 27. Інтер'єр житлового приміщення в стилі Contemporary

Питання для контролю

1. Арт-дизайн, умови виникнення, представники.
2. Основні риси Арт-дизайну?
3. Постіндустріалізм, умови виникнення, представники.
4. Основні риси і відомості про постіндустріалізм. Характерні особливості.

5. Постмодернізм, умови виникнення, представники.
6. Характерні особливості та принципи постмодернізму.
7. Основні риси постмодернізму.
8. Каліфорнійська нова хвиля. Основні риси. В. Вайнгар як родоначальник культурного явища під назвою «Швейцарський панк».
9. Представники Каліфорнійської нової хвилі: Ейпріл Грейман та Ян ван Тоорн, журнал «Emigre».
10. Деконструктивізм. Характерні особливості. Представники.
11. Стиль Contemporary. Умови виникнення, представники.
12. Чотири ключові принципи дизайну в стилі Contemporary. Спільні риси Contemporary та відмінності у порівнянні зі стилем модерн.

2.2. Практичне (семінарське) заняття

Практичне заняття на предмет засвоєння теми лекції: «Арт-дизайн. Сучасні тенденції розвитку дизайну» проводилося в групі ДЗ-53. Облікова чисельність студентів – 7 осіб. На практичних заняттях були присутні 6 осіб. Кожен студент отримав тестове завдання, питання якого охоплюють зміст лекції, і контрольний лист оцінювання знань*.

*Студенти, відсутні на заняттях, мають виконати самостійну роботу – письмово відповісти на перелік контрольних питань.

Тести – Історія дизайну

№	Питання	Варіанти відповідей			
		А	Б	В	Г
1.	Арт-дизайн – це напрямок у мистецтві, що виник у 70-80-х роках ХХ століття в Італії, де	творча думка дизайнера перевершувала реальність життя	поєднані прийоми авангарду та промислового дизайну.	експресія привалювала над здоровим глуздом дійсності	сприятливий теплий клімат надавав можливість творити
2.	Хай-тек (від <i>high technology</i> - високі технології) – архітектурний і дизайнерський стиль кінця ХХ початку ХХІ століття,	орієнтований на функціональність, науковість, використання сучасних технологій.	прихильники якого застосовували не тільки цифровий живопис, а й трафаретний друк сучасних принтерів	суть якого сформулювали ідеологи стилю: «Хай технологи живуть в Україні довго і щасливо»	що виник на базі розвитку науки і техніки і став яскравим взірцем для художників – імпресіоністів
3.	Стиль «Мемфіс» був різким контрастом «гарному смаку» і, незважаючи на недовге існування, відіграв центральну роль	в мистецтві живопису, узагальнюючи думки передових художників	в поширенні постмодернізму у всьому світі, а багато послідовників продовжують працюють в цьому напрямку	в промисловому будівництві автомобілів і літаків, швидкість яких значно збільшилася	в становленні суспільних відносин в деяких штатах Америки та окремих регіонах Великобританії

4.	Класичним зразком антидизайну стало крісло – мішок Sacco,	суть якого дизайнери запозичили з канонічних часів	виробництво якого досить швидко поширилося і стало заважати	що став зразком для багатьох поколінь дизайнерів-графіків	що поклав початок розробці без каркасних меблів
5.	Постмодернізм – напрям в мистецтві, що виник	недавно і вимагає уважного дослідження	у XV столітті як наслідок Високого Відродження	як реакція студентів на тиск з боку викладачів	як реакція на дизайнерський раціоналізм модерну
6.	Постмодерністи вважали, що всі досягнення модерна – це декілька нелегких для читання книг і незрозумілих об'єктів,	прикрашених зовні і в середині жакливім декором зеленого кольору	риси яких характерні для східної культури з мозаїчним стінописом	образність яких не визначена, а кольорове оформлення яскраве і виразне	бездушні витвори мистецтва і будівлі, в яких люди не хочуть жити.
7.	Каліфорнійська нова хвиля (розгалуження постмодернізму) – стиль в графічному дизайні, що з'явився в кінці 1990-х. Дизайнери нової хвилі надихалися живописом, кіно і рекламою, а також	здійснювали макетування своїх проєктів з елементами 3D-друку та кольорової системи RGB	використовували елементи, характерні для швейцарської школи і «модульних решіток»	виявили активне бажання відвідати італійський Колізей і зробити на його тлі selfie	плакатним мистецтвом, етнічного характеру, що описували заходи боротьби в різних країнах зі СНІД-ом.
8.	Для деконструктивіських проєктів характерні візуальна ускладненість, несподівані зламані форми, на відміну	від рис, притаманних артдеко, що сприяли розвитку модерну	від експресивного живопису, що мав місце у Великобританії і США	від логіки і порядку, що властиві модерну.	від постіндустріалізму, що пропагував унікальні вироби для конкретного споживача
9.	Стиль Contemporary (Контемпорарі) – сучасний, урбаністичний, еклектичний стиль. Принципи його організації спираються на	чіткі прямолінійні лінії, романтичні мотиви, на застосуванні трьох кольорів	використання строго визначених параметрів форм і теплих приємних кольорів	впровадження різних стильних напрямків авангардного походження	модні віяння та технологічність, здатні забезпечувати приємну функціональність середовища
10.	Декаданс - загальна назва кризових явищ у мистецтві і культурі кінця 19 початку 20 століть. Період декадансу позначений	скравими фарбами полотен живописців, японськими мотивами текстилю та одягу	розквітом дизайну та ергономіки усіх стилів як за допомогою інтерактивних засобів так і звичайних	короткими спідницями студенток та вузьких брюк чоловіків, бажанням бути незалежними	настроями безнадії, розчарування, занепадом життєвих сил, естетизмом початку століття.

**Лист оцінювання знань студента спеціальності „Дизайн”
з навчальної дисципліни «Історія дизайну».**
Тема: «Арт-дизайн. Сучасні тенденції розвитку дизайну»

(Прізвище, ім'я, група)

Відповіді на завдання тесту

УВАГА!

Відповідь позначається так:

+

Кожне завдання тесту містить лише одну правильну відповідь і оцінюється у десять балів

Виправлення та відмітка декількох відповідей в одному завданні зараховується як 0 балів.

Номер питання, №	Варіанти відповідей			
	А	Б	В	Г
1.				
2.				
3.				
4.				
5.				
6.				
7.				
8.				
9.				
10.				

Оцінка _____ балів.

Засвоєння теми лекції студентами оцінене наступним чином:

1. Іваненко Маргарита – відсутня.
2. Павлова Ірина – 90 балів.
3. Стеценко Віталій – 80 балів.
4. Новак Кирило – 85 балів.
5. Біленька Анастасія – 70 балів.
6. Вороненко Юлія - 100 балів.
7. Ромащенко Костянтин – 90 балів.

Висновок

Студенти успішно засвоїли зміст лекції на тему: «Арт-дизайн. Сучасні тенденції розвитку дизайну»

2.3 Методи і засоби дизайну при проведенні практичного творчого заняття

Навчальна дисципліна, з якої проводилося практичне творче заняття – «Вступ до фаху дизайнера предметного середовища», є складовою освітньої програми Промисловий дизайн. Обсяг – 11 кредитів ECTS (330 годин), викладається в першому і другому семестрі, форма контролю – екзаменаційний перегляд.

Заняття проводилося в групі ДЗ-33 - 16 осіб. Присутні – всі студенти.

Робоча програма навчальної дисципліни «Вступ до фаху дизайнера предметного середовища» складена відповідно до освітньої програми підготовки здобувачів освітнього ступеня «бакалавр» - Промисловий дизайн. Предметом вивчення навчальної дисципліни є засвоєння теоретичних знань з основ композиції, перспективи, кольорознавства та засобів шрифтової графіки у професійній діяльності.

Мета та завдання викладання дисципліни: ознайомити студентів із засобами проектно-графічного моделювання при створенні дизайн-об'єктів, розвинути вміння композиційного вирішення об'єктів дизайну у відповідних техніках і матеріалах. Згідно до Стандарту освіти та вимог освітньо-професійної програми Промисловий дизайн студент має набути наступних програмних результатів (ПРН₀) навчання:

1. Створювати об'єкти дизайну засобами проектно-графічного моделювання (ПРН₀₉).
2. Розробляти композиційне вирішення об'єктів дизайну у відповідних техніках і матеріалах (ПРН₁₁).
3. Здатність застосовувати знання з основ композиції, перспективи, кольорознавства та засобів шрифтової графіки у професійній діяльності (ПРН₂₁).

Заняття проводилося згідно розкладу 12.04.2025

Тема заняття: «Композиційні закони. Контраст. Нюанс»

Зміст заняття: теоретичний курс; практичне завдання та його виконання.

Теоретичний курс. Композиційні закони. Основними законами композиції будь кого дизайн-об'єкту є цілісність, рівновага, супідрядність (ієрархія), контраст та єдність змісту і форми.

Цілісність композиції узагальнює внутрішню єдність, гармонійний зв'язок та узгодженість усіх елементів твору (ліній, фігур, кольорів, текстур, простору), щоб сприйматися як єдине, неподільне ціле, де жодна частина не може бути вилючена без шкоди для загальної ідеї та змісту, а кожен елемент має своє місце і функцію, забезпечуючи рівновагу та супідрядність. Це досягається завдяки взаємодії компонентів, що підкреслює головну думку, створює образ, настрій та спрямовує увагу глядача.

Контраст за своїм термінологічним тлумаченням узагальнює різку протилежність, в більш вузькому тлумаченні – протиставлення, взаємне підсилення якостей, особливостей. В художньо-образному мистецтві під контрастом розуміють протиставлення композиційних елементів і художніх образів з діаметрально протилежними якостями відносно один одного. Контраст, яким користується дизайнер у своїй творчості буває сюжетним або формальним.

Сюжетний контраст можна поділити на види:

- тональний або кольоровий контраст, коли образ розміщується як світле на темному, або навпаки – темне на світлому;
- психологічний контраст, наприклад фреска (стінопис) «Темна вечеря» (рис. 1).

Рисунок 1. Темна вечеря. Фреска. Леонардо да Вінчі, Італія, Мілан,

монастир домініканців Санта Марія делле Граціє, 1495–1497

Суть психологічного контрасту за сюжетом полягає у зіставленні спокійної, майже божественної фігури Христа з бурхливим, хаотичним сплеском емоцій апостолів, які реагують на його слова: «Один із вас зрадить мене», показуючи перехід від спокою до шоку, гніву та розгубленості в один момент часу.

- контраст за величиною форм;
- світлотіньовий контраст, наприклад «Портрет матері» Рембрандта (рис. 2);

Рисунок 2. Портрет матері. Рембрандт ван Рейн, 1629-1631.

«Портрет матері» написаний художником в стилі Бароко (велична манера письма). Рембрандт ван Рейн – майстер портретного живопису 17 століття, завдяки своєму талантові використовувати гру світла і тіні, майстерно оживляє обличчя літньої жінки, створюючи, у даному випадку, портрет своєї матері. Ця гра зі світлотінню увійшла в історію мистецтвознавства під назвою «Трикутник Рембрандта».

- художню цілісність і динамічність композиції узагальнює контраст рухів, де ключову роль відіграють зміна положення об'єктів, їхній напрямок і рухи, що створює відчуття динаміки, енергії та розвитку;

- фактурний контраст обумовлює протиставлення різних поверхонь (наприклад, гладких і шорстких, матових і глянцевих), що використовується в дизайні для підкреслення об'єму, глибини та створення динаміки.

Наведені сюжетні контрасти потрібно враховувати і використовувати в художній практиці.

Для створення динаміки, підкреслення важливості об'єктів та посилення виразності композиції застосовують формальний контраст, який може бути графічним або кольоровим. У випадку графічного контрасту має місце протиставлення графічних елементів (лінії, плям), а в другому випадку (кольоровий контраст) - протиставлення різних кольорів.

Досить часто в дизайні використовують незначні відмінності елементів композиції за формою, кольором, розмірами, які узагальнює термін «нюанс». В перекладі з французької цей термін означає відтінок, ледь помітний перехід, в кольорі, наприклад).

Для досягнення гармонії, цілісності та ритму в композиції досить часто використовують принцип повної подібності – «тотожність». Суть принципу тотожності полягає у не тільки у створенні єдності в композиції шляхом повторення однакових або схожих елементів (колір, шрифт, форма, візерунок) у рамках одного візуального проекту, але і у забезпеченні пізнаваності цих елементів з досвіду мистецьких образів історії мистецтва, постійної рефлексії, самопізнання та самоусвідомлення людства.

Контраст, нюанс і тотожність як засоби гармонії народжені самою природою і цілком успішно в ній співіснують: розмаїття відтінків у звичайній траві – це колірний нюанс. В одній рослині можна побачити повторення форми листя: більші знаходяться знизу, та чим вище, тим дрібніше вони стають. Це нюанс форм. Тут же можна помітити і нюанс кольору: нижні листки вже пожовклі, середні яскраво пофарбовані, а верхні бліді. А якщо квітка

складається з подібних пелюсток, то це тотожність. Цей приклад доводить, що засоби гармонізації – контраст, нюанс, тотожність підказані митцю самою природою. Тому вони знайшли таке широке застосування в зображувальному мистецтві та дизайні.

Практичне завдання та його виконання

Наданий теоретичний матеріал систематизовано у вигляді завдання: «Запропонувати візуалізацію і здійснити композиційну організацію за темою: «Предмет в середовищі»

Методичні рекомендації:

- вибрати предмет із сучасного чи історичного середовища;
- на форматі А2 створити стилізовані зображення в двох ситуаціях: «Предмет в середовищі» і «Предмет на тлі натюрморту».
- на кожному етапі виявити відмінності в трактуванні форми і структури предмету в залежності від масштабу;
- підкреслити відмінності в трактуванні глибини простору.

Приклади студентських робіт наведені на рис. 3 і рис. 4.

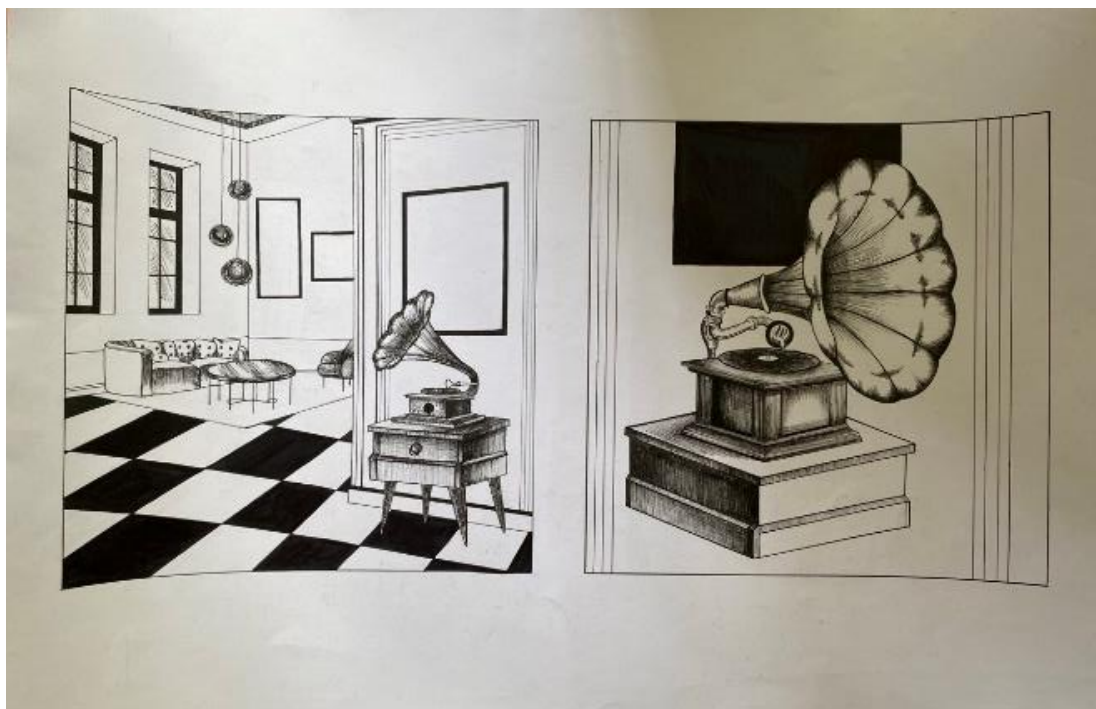

Рисунок 3. Предмет в середовищі

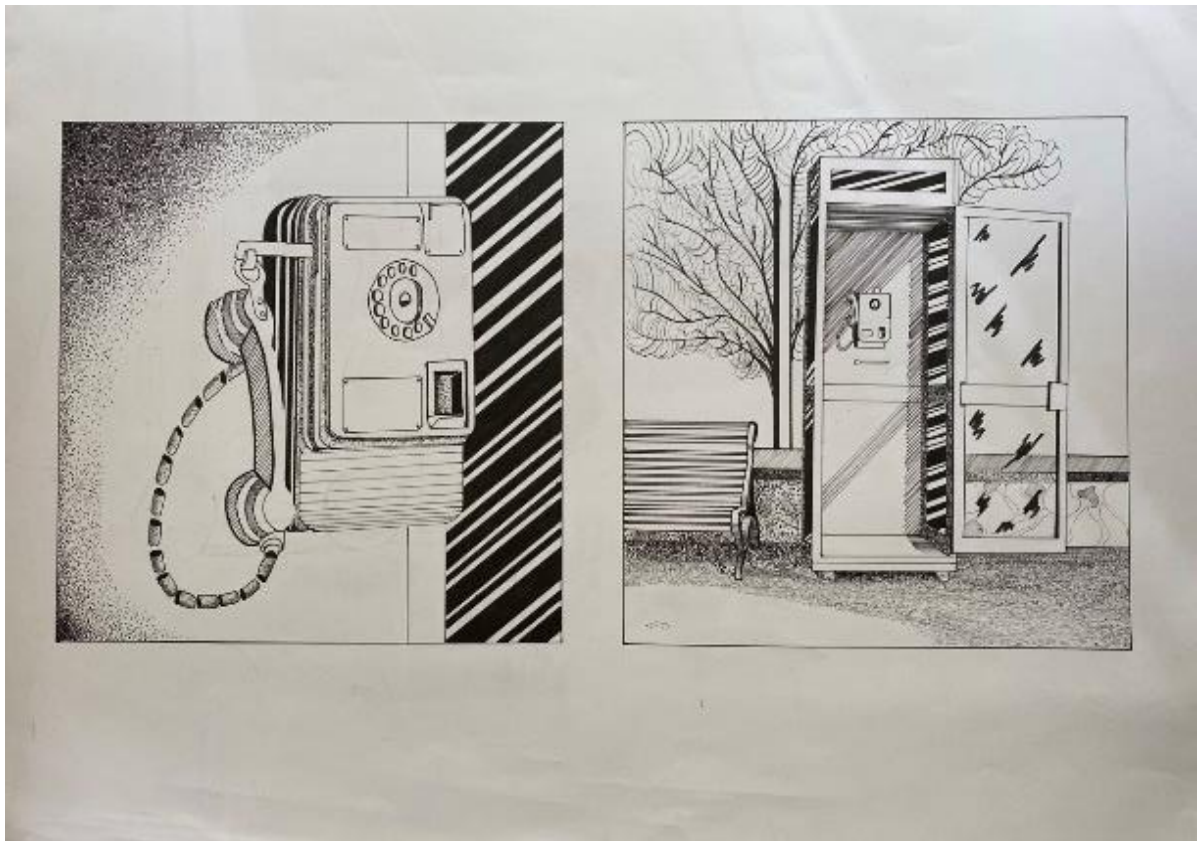

Рисунок 4. Предмет на тлі натюрморту

Висновки

1. Контраст, нюанс, тотожність – композиційні засоби, які допомагають організувати врівноважену і гармонійну композицію.
2. Контраст, нюанс, тотожність – взаємодіючі засоби, які дають дизайнеру можливість створювати хвилюючі художні образи.
3. Контраст, нюанс, тотожність – засоби, які не можуть існувати одне без одного, а їх поєднання узагальнюють гармонію композиції.

Загальний висновок. На практичних творчих заняттях студенти ознайомилися із композиційними засобами проєктно-графічного моделювання дизайн-об'єкту: контраст, нюанс, тотожність та можливостями їх застосування на практиці.

3.3. Консультація та експертне оцінювання конкурсних робіт студентів першого освітнього рівня

Протягом тривалого часу освітній процес підготовки фахівців бакалаврського рівня спеціальності 022 Дизайн в Черкаському державному технологічному університеті (ЧДТУ) передбачає викладання в сьомому семестрі освітнього контенту – Історія дизайну. В межах обсягу годин самостійної роботи студенти, у міру набуття теоретичних знань, досліджують вибраний регіон України на предмет еволюції дизайн-діяльності (XX – початок XXI століття). Здобувачі вищої освіти, згідно освітніх програм: «Графічний дизайн», «Дизайн середовища», «Промисловий дизайн» здійснювали наукове дослідження розвитку дизайну в Україні, обґрунтують вибраний регіон і візуалізуючи власне бачення на плакатній композиції формату А1. Графічні роботи студентів мають можливість брати участь у конкурсі.

Зазвичай, наприкінці семестру студенти доповідають про свої здобутки і три кращі роботи, за висновками мистецької ради кафедри, отримують нагороди. В 2024 році, на кафедрі дизайну ЧДТУ відбувся конкурс робіт студентів 4 курсу освітніх програм: «Дизайн середовища» і «Промисловий дизайн», які презентували свої графічні композиції.

Здійснюючи консультації студентів щодо композиційно грамотного висловлювання своєї думки при ілюструванні розвитку дизайну у відповідному регіоні України, були проведені зустрічі із студентами, а також студенти надсилали свої роботи до мого чату. В конкурсі взяли участь шість осіб студентів, яким надавалися консультації. За результатами обговорення представлених робіт професорсько-викладацький склад кафедри дизайну разом із експертами відзначили призові місця, а студенти-переможці отримали грошові премії. Гран-прі отримала робота талановитої, всебічно-розвиненої студентки Тимошенко Юлії, яка закінчує бакалаврат за освітньою програмою «Промисловий дизайн». Запропонований студенткою колаж чудово передає ідею сучасного Києва. Всі елементи плакату гармонійно узгоджені, а їх динамізм свідчить про розвиток.

Джерелом творчості Юлії став Інноваційний парк UNIT.City, розташований в Києві по вулиці Дорогожицькій [9]. Відкритий в 2017 році на території колишнього київського мотоциклетного заводу «Днепр» для підтримання українських стартапів, Інноваційний парк UNIT.City, став, за висловленням заступника міністра розвитку громад та територій з питань Європейської інтеграції (2019-2020 роки) Юліана Чаплінського, - «діамантом серед болота» [9]. UNIT.City – проєкт революційних рішень архітекторів і дизайнерів, свідчить про те, що українська архітектура і дизайн розвиваються у правильному напрямку, надихаючи молодь на здобутки. Проєктуючи плакат, студентка ставила за мету продемонструвати рівень сучасної архітектури і дизайну в Києві, а столицю України показати як осередок технологій та інновацій, про що свідчить його зміст (Рис. 5, а, б, в). Застосовані студенткою засоби художньої виразності: форми будівель, шрифти і колір, що варіювалися, націлені на візуальне відображення сучасного технологічного образу міста.

Рисунок 5. Сучасний технологічний образ міста Києва (робочі зразки)

Працюючи з експертами – студентами магістратури, Юля врахувала зауваження: змінила шрифтову композицію, вона стала читабельною й

зрозумілою, колір блакитного неба став яскравішим (Рис. 6). Експертний висновок студентів магістратури наведено у Додатку Ж.

Чіткі, прямокутні лінії архітектурних будівель та панорамних вікон узагальнює мінімалістичний стиль. Візуальний центр – округлий елемент у вигляді сонця асоціює з Україною і додає композиції акценту. Образ літака «Мрія» – загально відомий символ української незламності, зрозумілий кожному глядачеві. Направлені вгору, по діагоналі форми композиції

Рисунок 6. Сучасний технологічний образ міста Київ

підкреслюють динамічність і розвиток в сфері технологій. Верхні декоративні елементи підтримують динаміку головних об'єктів. Добре підібрані кольори плакату – яскраві, чисті і патріотичні (рис. 6).

Висновки

1. Сучасні методики дизайну передбачають не тільки наукові розвідки студентів щодо становлення дизайну в Україні, використання дизайну як одного з найвпливовіших видів проектної і художньої творчості, але і узагальнюють впровадження педагогічного дизайну.

2. Проведення щорічного конкурсу наукових робіт студентів за темою: «Еволюція становлення і розвитку дизайну в Україні» та нагородження найкращих робіт стимулює студентів до набуття більш глибоких знань з Історії дизайну України загалом та підвищує рівень їх художньо-проектної культури, зокрема.

2.3. Участь у конкурсах, конференціях, наукових апробаціях творчої діяльності

У першому семестрі брала участь у міжнародному конкурс «MODERN UA» у межах проекту «Мистецтво під час війни». Темою конкурсу, було створення авторських принтів для текстилю в стилістиці українського народного модерну (1910-1930 роки) з метою популяризації українського культурного спадку шляхом переосмислення доробку геніїв українського народного модерну: Ганни Собачко-Шостак, Параски Власенко, Євмена Пшеченка, Василя Довгошиї, Глікерії Цибульової і впровадження їх напрацювань в сучасному дизайні текстилю

Для участі в конкурсі я розробила три оригінальні авторські принти, під час створення яких надихалася творчістю Ганни Собачко-Шоста (рис. 7).

Рисунок 7. Онаменти принтів, що брали участь на конкурсі

Принти виконані в притаманній українській культурі кольорах та з використанням символів. Орнаменти також були розроблені у сучасному прочитанні, щоб сприяти більшій популяризації української культури.

Роботи були представлені у Національному музеї декоративного мистецтва України і отримала призове місце.

Творча апробація досліджень теоретичних аспектів вторинного використання сировини, пошуків оптимальних умов фарбування і друку текстильних матеріалів, систематизації теоретичних і практичних розробок екологічної спрямованості в дизайні одягу опублікована в тезах збірника матеріалів VI міжнародної науково-практичної конференції «Актуальні проблеми сучасного дизайну», що проходила 25 квітня 2024 року на базі Київського національного університету технологій і дизайну [10].

ВИСНОВКИ

1. Педагогічна практика проходила на кафедрі дизайну ЧДТУ, згідно до якої з'ясовано структуру дизайн-освітнього простору в закладі вищої освіти IV рівня акредитації та основні аспекти організації освітнього процесу: планування, проведення занять, оцінювання, забезпечення якості освіти.

2. При проходженні педагогічної практики, згідно індивідуального завдання, буда прочитана лекція з Історії дизайну, проведене семінарське заняття на предмет засвоєння теми лекції студентами, та практичне творче заняття з навчальної дисципліни «Вступ до фаху дизайнера предметного середовища» освітньої програми Промисловий дизайн.

3. При проведенні практичного творчого заняття були застосовані засоби педагогічного дизайну.

4. Залучення студентів магістратури освітньої програми «Дизайн і візуальна культура» до консультацій та експертної оцінки графічних пропозицій студентів бакалаврату згідно їх наукових досліджень значно поліпшує комунікацію «викладач-студент» при засвоєнні навчального контенту з «Історії дизайну».

5. Апробація творчої діяльності підтверджена участю у міжнародному конкурсі «MODERN UA» у межах проєкту «Мистецтво під час війни» та у VI міжнародній науково-практичній конференції «Актуальні проблеми сучасного дизайну», Київ, КНУТД. 25 квітня 2024 року.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Стандарт вищої освіти другого (магістерського) рівня, галузі знань 02 «Культура і мистецтво» за спеціальністю 022 «Дизайн»: затв. та введ. в дію Наказом М-ва освіти і науки України від 21.12.2018 р. № 1433. URL: <https://surl.li/opnqgn> (дата звернення: 09.09.2025).

2. Положення про організацію практичної підготовки здобувачів вищої освіти в Черкаському державному технологічному університеті [Електронний ресурс] / Нормативні документи діяльності ЧДТУ; Документи, якими регулюється освітній процес. Сайт ЧДТУ. URL: <https://surl.li/fppeue> (дата звернення: 09.09.2025).

3. Методичні рекомендації до організації і проведення педагогічної практики студентів другого (магістерського) рівня освіти галузі знань В «Культура, мистецтво та гуманітарні науки» спеціальності В2 «Дизайн» освітньої програми «Дизайн і візуальна культура» [Електронний ресурс] / [упоряд. Н. Г. Романенко]; М-во освіти і науки України, рекомєнд. до друку Вченою радою факультету гуманітарних технологій Черкаського державного технологічного університету. – Черкаси: Черкас. держ. технол. ун-т, 2025. 50 с.

4. Романенко Н. Г. Дизайн-освіта у вищій школі: концептуальні засади і практики. Навчальний посібник МОН України для здобувачів освітнього ступеня «магістр» зі спеціальності В2 (022) Дизайн, освітньої програми «Дизайн і візуальна культура» [Електронний ресурс] / Н. Г. Романенко; М-во освіти і науки України, Черкас. держ. технол. ун-т. – Черкаси: ЧДТУ, 2025. – 101 с.

5. Положення про організацію освітнього процесу в Черкаському державному технологічному університеті із останніми змінами від 20.10.2025. URL: <https://surl.li/cpomel> (дата звернення 11.09.2025).

6. Стандарт вищої освіти України / Галузь знань - Культура і мистецтво, спеціальність 022 Дизайн / перший рівень вищої освіти / Київ, 2018. URL: https://osvita.ua/legislation/Vishya_osvita/63038/ (дата звернення 11.09.2025).

7. Б–022–Дизайн–Промисловий дизайн–2023. pdf / *сайт ЧДТУ*. URL: <https://drive.google.com/file/d/1X93oJkgFWDYlRWGNC8xfhkLbuLw7dfgK/view> (дата звернення 11.09.2025).

8. Каталог навчальних дисциплін вільного вибору (бакалаврський освітній рівень) / *сайт ЧДТУ*. URL: <https://surl.li/qdjlvl> (дата звернення 11.10.2025).

9. Сучасна архітектура України / Інноваційний парк «UNIT.City». URL: <http://surl.li/znqegv> (дата звернення: 28.01.2025).

10. Романенко Наталія, Чорнобай Олена. Етнічна мода як феномен сучасності / Збірник матеріалів VI Міжнародної науково-практичної конференції: «Актуальні проблеми сучасного дизайну». 25 квітня 2024 року, у 3-х томах. Київ: КНУТД, 2024. Том 2. С58-361.

ДОДАТКИ

Додаток А

Експертний аналіз графічної студентської роботи за темою:
«Історичне дослідження становлення і розвитку
дизайну в Україні. Київська область»

Тимошина Юлія

Колаж чудово передає ідею сучасного Києва, технологій та ІТ. Динамічна композиція, що направлена вгору символізує розвиток області в сфері технологій. Всі елементи плакату створюють гармонійну композицію. Візуальним центром постає жовте сонце, що асоціюється з Україною, а верхні декоративні елементи підтримують динаміку головних об'єктів. Кольори плакату добре підібрані, вони яскраві й чисті, також патріотичні. Шрифт обрано вдало. Сучасний гротеск легко читається та підтримує сучасний напрямок теми плакату. Зображення для плакату використані якісні. Будинки та люди влучно передають ідею міста UNITcity, а літак «МРІЯ» - загально відомий символ української незламності, відгукується у глядачів. Робота має бути роздрукована і брати участь у конкурсі.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ І РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ

Використані джерела

1. Стандарт вищої освіти другого (магістерського) рівня, галузі знань 02 «Культура і мистецтво» за спеціальністю 022 «Дизайн»: затв. та введ. в дію Наказом М-ва освіти і науки України від 21.12.2018 р. № 1433. URL: <https://surl.li/opnqgn> (дата звернення: 09.09.2025).
2. Романенко Н. Г. Дизайн-освіта у вищій школі: концептуальні засади і практики. Навчальний посібник МОН України для здобувачів освітнього ступеня «магістр» зі спеціальності В2 (022) Дизайн, освітньої програми «Дизайн і візуальна культура» [Електронний ресурс] / Н. Г. Романенко; М-во освіти і науки України, Черкас. держ. технол. ун-т. – Черкаси: ЧДТУ, 2025. – 101 с.
3. Положення про організацію практичної підготовки здобувачів вищої освіти в Черкаському державному технологічному університеті [Електронний ресурс] / Нормативні документи діяльності ЧДТУ; Документи, якими регулюється освітній процес. – Режим доступу: <https://chdtu.edu.ua/normative/normativni-dokumenty-diyalnosti-chdtu2/dokumenty-yakimi-regulyuetsya-osvitnij-protses/item/16004-polozhennia-pro-provedennia-praktyky-studentiv> (дата звернення: 05.08.2023).
4. Національний класифікатор України / Класифікатор професій ДК: URL: 003-2010. <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/va327609-10#Text> (дата звернення 09.09.2025).
5. Положення про навчально-методичне забезпечення навчальної дисципліни у Черкаському державному технологічному університеті: сайт ЧДТУ [Електронний ресурс]. – 2022. – Режим доступу: https://docs.google.com/file/d/1cJPKIvF_OZNNof3viabPyy4EQtto-tj1/view (дата звернення: 15.01.2023).
6. Стандарт вищої освіти України / Галузь знань - Культура і мистецтво, спеціальність 022 Дизайн / перший рівень вищої освіти / Київ, 2018. URL: https://osvita.ua/legislation/Vishya_osvita/63038/ (дата звернення 11.09.2025).
7. Відомості про освітні програми, які реалізуються в ЧДТУ / Факультет гуманітарних технологій. Магістерський рівень освіти. Освітня програма «Дизайн і візуальна культура» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://chdtu.edu.ua/info/vidomosti-pro-osvitni-programi-yaki-realizuyutsya-v-chdtu> (дата звернення: 05.08.2023).
8. Б–022–Дизайн–Промисловий дизайн–2023. pdf / сайт ЧДТУ. URL: <https://drive.google.com/file/d/1X93oJkgFWDYIRWGNc8xfhkLbuLw7dfgK/view> (дата звернення 11.09.2025).
9. Положення про організацію освітнього процесу в Черкаському державному технологічному університеті із останніми змінами від 20.10.2025. URL: <https://surl.li/cpomel> (дата звернення 11.09.2025).
10. Каталог навчальних дисциплін вільного вибору (бакалаврський

освітній рівень) / сайт ЧДТУ. URL: <https://surl.li/qdjlvl> (дата звернення 11.10.2025).

11. ДСТУ 3008:2015. Звіти у сфері науки і техніки. Структура та правила оформлювання [Електронний ресурс]. – К., 2016. 26 с. – Режим доступу :

https://science.kname.edu.ua/images/dok/derzhstandart_3008_2015.pdf (дата звернення : 20.01.2023).

i.

Рекомендовані джерела

1. Положення про організацію контролю та оцінювання якості навчання здобувачів вищої освіти у Черкаському державному технологічному університеті: сайт ЧДТУ [Електронний ресурс]. – 2021. – Режим доступу : <https://docs.google.com/file/d/1y4L9Utnx-H1arExuXHDBocG8yjKkc380/view> (дата звернення : 15.01.2023).

2. Положення про екзаменаційну комісію: сайт ЧДТУ [Електронний ресурс]. – 2019. – Режим доступу : <https://docs.google.com/file/d/15Uma06SEBo2iqRRnkRSwJTcS5ayKfusb/view> (дата звернення : 15.01.2023).

3. Положення про навчально-методичне забезпечення навчальної дисципліни у Черкаському державному технологічному університеті: сайт ЧДТУ [Електронний ресурс]. – 2022. – Режим доступу : https://docs.google.com/file/d/1cJPKIvF_OZNNof3viabPyu4EQtto-tj1/view (дата звернення : 15.01.2023).

4. Дизайн-проектування предметно-просторового середовища: навч.-метод. посіб. до виконання випускної роботи магістра спец. 022 «Дизайн» / [Упоряд. Н. Г. Романенко, д.т.н., проф.] ; М-во освіти і науки України, Черкас. держ. технол. ун-т, рекомендовано до друку Вченою радою факультету комп'ютеризованих технологій машинобудування і дизайну. – Черкаси : ЧДТУ, 2018. – 36 с.

ДОДАТКИ

Додаток А

ДОГОВІР № _____

про проведення практики здобувачів вищої освіти
Черкаського державного технологічного університету

м. _____

« ____ » _____ 20 ____ р.

Ми, що нижче підписалися, з однієї сторони Черкаський державний технологічний університет (далі – Університет) в особі ректора Григора Олега Олександровича, що діє на підставі Статуту Черкаського державного технологічного університету, і, з другої сторони, ректора Черкаського національного університету

(назва підприємства, організації, установи тощо)

Черевка Олександра Володимировича (далі – База практики),
що діє на підставі Статуту Черкаського національного університету (далі – сторони),
(статут підприємства, розпорядження, доручення)

1. База практики зобов'язується:

1.1. Прийняти здобувачів вищої освіти на практику згідно з календарним планом:

№ з/п	Прізвище та ім'я здобувача, шифр і назва спеціальності, освітня програма	Курс	Вид практики	Кількість здобувачів	Строки практики	
					початок	закінчення
1	Тарасова Олександра, В2 Дизайн, Дизайн і візуальна культура	1М	педагогічна	1	19.12.2022	15.01.2023

1.2. Призначити наказом кваліфікованих фахівців для керівництва практикою.

1.3. Створити належні умови для виконання здобувачами вищої освіти (далі – ЗВО) програми практики, не допускати їх використання до зайняття посад та виконання робіт, що не відповідають програмі практики та майбутньому фаху.

1.4. Забезпечити ЗВО умови безпечної праці на конкретному робочому місці. Проводити обов'язкові інструктажі з охорони праці: ввідний та первинний. У разі потреби навчати ЗВО-практикантів безпечних методів праці.

1.5. Надати ЗВО-практикантам можливість користуватися матеріально-технічними засобами та інформаційними ресурсами, необхідними для виконання програми практики.

1.6. Забезпечити облік виходів на роботу ЗВО-практикантів. Про всі порушення трудової дисципліни, внутрішнього розпорядку та про інші порушення повідомляти Університет.

1.7. Після закінчення практики надати характеристику на кожного ЗВО-практиканта, в котрій відобразити виконання програми практики, якість підготовленого ним звіту тощо.

1.8. Надавати ЗВО можливість збору інформації для курсових та кваліфікаційних робіт за результатами діяльності підприємства, яка не є комерційною таємницею, на підставі направлень кафедр.

1.9. Додаткові умови _____

2. Університет зобов'язується:

2.1. До початку практики надати базі практики для погодження програму практики, а не пізніше ніж за тиждень – список ЗВО, яких направляють на практику.

2.2. Призначити керівниками практики кваліфікованих викладачів.

2.3. Забезпечити додержання ЗВО трудової дисципліни і правил внутрішнього трудового розпорядку. Брати участь у розслідуванні комісією бази практики нещасних

випадків, якщо вони сталися із ЗВО під час проходження практики.

3. Університет зобов'язується:

3.1. не розголошувати використану інформацію про діяльність підприємства через знищення курсових, кваліфікаційних робіт та звітів у встановленому порядку.

3.2. Час перебування, а також інші витрати, пов'язані з практикою, не оплачуються Університетом.

3.3. Додаткові умови _____

4. Відповідальність сторін за невиконання договору:

4.1. Сторони відповідають за невиконання покладених на них обов'язків щодо організації і проведення практики згідно із законодавством України про працю.

4.2. Усі суперечки, що виникають між сторонами за договором, вирішуються.

4.3. Договір набуває сили після його підписання сторонами і діє до кінця практики згідно з календарним планом.

4.4. Договір складений у двох примірниках: по одному – базі практики і Університету.

4.5. Місце знаходження:

Університет: 18006, м. Черкаси, бульв. Шевченка, 460

база практики: 20603, м. Шпола, Звенигородський район, Черкаська область,

вул. Пролетарська, 12

Підписи та печатки:

Від Черкаського державного технологічного університету:	Від Баз практик:
Олег ГРИГОР (підпис) (ім'я та прізвище)	Олександр ЧЕРЕВКО (підпис) (ім'я та прізвище)
М.П. «_»____202__р.	М.П. «_»____202__р.

Місце кутового штампа
факультету

Директору

Хомякову М.М.

НАПРАВЛЕННЯ НА ПРАКТИКУ

(є підставою для зарахування на практику)

Згідно з договором від « » 202 року № , який укладено з
Черкаським художньо-технічним фаховим коледжем
(повне найменування підприємства, організації, установи)

Направляємо на практику здобувача вищої освіти магістерського
освітнього рівня, який навчається за спеціальністю Дизайн

Освітня програма Дизайн і візуальна культура

Строки практики з «26» січня 2025 р. по «22» лютого 2026 р.

Керівник практики від ЧДТУ професор Романенко Наталія Григорівна
(посада, прізвище, ім'я, по батькові)

ПРІЗВИЩЕ, ІМ'Я ТА ПО БАТЬКОВІ ЗДОБУВАЧА ВИЩОЇ ОСВІТИ

Дорошенко Григорій Микитович

М.П.
(факультету)

Декан факультету _____
підпис

Наталія МАХИНЯ
ім'я та прізвище

Керівник практики від ЧДТУ _____
підпис

Наталія РОМАНЕНКО
ім'я та прізвище

ЩОДЕННИК ПРАКТИКИ

Переддипломна практика

(вид і назва практики)

Здобувача вищої освіти Крижана Ольга Павлівна

(прізвище, ім'я, по батькові)

Факультет гуманітарних технологій

Кафедра Дизайну

Рівень вищої освіти студента магістерський

Спеціальність B2 Дизайн

Освітня програма Дизайн і візуальна культура

(назва)

Курс 1М

Академічна група мДЗ-81

Здобувачка вищої освіти **Крижана Ольга Павлівна**
(прізвище, ім'я, по батькові)

прибула до

Смілянського художньо-технічного фахового коледжу

Печатка підприємства, «____» _____ 202 року
організації, установи

директор СХТФК **МИКОЛА Хомяков**
(посада, ім'я та прізвище відповідальної особи)

(підпис)

Вибула з

Смілянського художньо-технічного фахового коледжу

Печатка підприємства, «____» _____ 202 року
організації, установи

директор ЧХТФК **Микола ХОМЯКОВ**
(посада, ім'я та прізвище відповідальної особи)

(підпис)

Відгук осіб, які перевіряли проходження практики

**Висновок керівника практики від ЧДТУ
про проходження практики**

Дата складання заліку „____” _____ 20 __ року

Оцінка:

за національною шкалою _____

(літерами)

кількість балів _____

(цифрами і літерами)

Керівник практики від вищого навчального закладу

(підпис) **Наталія РОМАНЕНКО**
(ім'я та прізвище)

Завідувачка кафедри дизайну

(підпис) **Інна ЯКОВЕЦЬ**
(ім'я та прізвище)

М.П.

Відгук і оцінка роботи здобувача вищої освіти на практиці

Черкаського художньо-технічного фахового коледжу

(назва підприємства, організації, установи)

Педагогічна практика студентки магістратури спеціальності В2 «Дизайн» Черкаського державного технологічного університету

Крижана Ольга

Працюючи на посаді асистента викладача з художньо-образної творчості студентів спеціальності Дизайн, студентка магістратури ЧДТУ Крижана Ольга провела одне лекційне заняття на потоці студентів з Історії мистецтв, два семінарські заняття у відповідних групах та була керівником семестрової роботи студента другого курсу з навчального контенту «Основи формоутворення та конструювання». Студентка знайома з основними положеннями Педагогічного дизайну.

Робота студентки заслуговує на

оцінку.

Керівник практики від закладу

Директор ХТФК Микола ХОМЯКОВ

(ім'я та прізвище)

(підпис)

М.П.

« _____ » _____ 20 ____ р.

Календарний графік проходження практики

№ з/п	Назви робіт	Тижні проходження практики					Відмітка про виконання
		1	2	3	4	5	
1	2	3	4	5	6	7	8
1	Робота над документальним оформленням арт-проектів						
2	Обґрунтування актуальності теми дипломної роботи, визначення мети та шляхів її досягнення						
3	Виявлення соціально-значущих функцій та властивостей дизайн-об'єкта та обґрунтування естетичного рівня дизайн-об'єкта						
4	Написання і друк звіту з практики						
5	Захист звіту з практики						

Керівники практики:

від ЧДТУ

_____ Наталія РОМАНЕНКО
(підпис) (ім'я та прізвище)

від підприємства, організації, установи

_____ Микола ХОМЯКОВ
(підпис) (ім'я та прізвище)

This image shows a full page of white paper with horizontal blue or grey ruling lines. The lines are evenly spaced and run across the width of the page, providing a template for handwriting practice. There are no margins, text, or other markings on the page.

This image shows a single sheet of white paper with horizontal blue ruling lines. The lines are evenly spaced and run across the width of the page. There are no margins, text, or other markings on the paper.

Вимоги до бібліографічних посилань у списку використаних джерел

Характеристика джерела	Приклад оформлення
Книги: один автор	1. Дробот О. В. Професійна свідомість керівника : навч. посіб. / О. В. Дробот. – К. : Талком, 2016. – 340 с. 2. Романенко Н. Г. Колір як природна сутність: навч. посіб. для студентів спец. 022 Дизайн освітнього рівня бакалавра освітньо-професійних програм: Графічний дизайн, Дизайн середовища, Промисловий дизайн, Дизайн одягу [Електронний ресурс] / Романенко Н. Г. ; М-во освіти і науки України, Черкас. держ. технол. ун-т. – 2-ге вид., доп. – Черкаси : ЧДТУ, 2022. – 215 с.
два автори	1. Батракова Т. І. Банківські операції : навч. посіб. / Т. І. Батракова, Ю. В. Калюжна. – Запоріжжя : ЗНУ, 2017. – 130 с. 2. Білобровко Т. І. Філософія науки й управління освітою : навч.-метод. посіб. / Т. І. Білобровко, Л. П. Кожуховська. – Переяслав-Хмельницький, 2015. – 166 с.
три автори	1. Кузнецов М. А. Психічні стани студентів у процесі навчально-пізнавальної діяльності : монографія / М. А. Кузнецов, К. І. Фоменко, О. І. Кузнецов. – Харків : ХНПУ, 2015. – 338 с.
без автора	1. Миротворення в умовах гібридної війни в Україні : монографія / за ред. М. А. Лепського. – Запоріжжя : КСК-Альянс, 2017. – 172 с.
Дисертації, автореферати дисертацій	1. Яковець І. Сучасний художній музей як мистецький патерн: сутність, функціонування, розвиток : дис. д-ра мистецтвозн. : спец. 26.00.01 – Теорія та історія культури / І. О. Яковець ; Нац. акад. керівних кадрів культури і мистецтв. – К., 2018. – 656 с. 2. Прусак В. Ф. Організаційно-педагогічні засади підготовки майбутніх дизайнерів у вищих навчальних закладах України : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. пед. наук : спец. 13.00.04 – теорія і методика професійної освіти / В. Ф. Прусак ; Він. держ. пед. ун-т ім. Михайла Коцюбинського. – Вінниця, 2006. – 22 с.
Стандарти	1. ДСТУ 3008:2015. Звіти у сфері науки і техніки. Структура та правила оформлювання. – К. : ДП УкрНДНЦ, 2016. – 26 с.
Стаття в періодичному виданні	1. Романенко Н. Г. З досвіду співпраці Харківської державної академії дизайну і мистецтв з Черкаським державним технологічним університетом : двадцятирічний стаж / Н. Г. Романенко // Вісник Харківської державної академії дизайну і мистецтв : зб. наук. пр. / за ред. Голубця О. М. – Харків : ХДАДМ, 2021. – № 2. – С. 137–142.
Електронне видання	1. Положення про організацію освітнього процесу в Черкаському державному технологічному університеті [Електронний ресурс]. – Черкаси : ЧДТУ. 2021. – 49 с. – Режим доступу : https://docs.google.com/file/d/1ZOnZr7e/_ogckYDw/Dw1GY/gc9GdXr84Nkx/preview (дата звернення : 05.01.2023).